

ARVID JÄRNEFELT

PUHTAUDEN IHANNE

HELSINGISSÄ
KUSTANNUSOSAKEYHTIÖ OTAVA

Hinta 2 mk.

PUHTAUDEN IHANNE

KIRJOITTANUT

ARVID JÄRNEFELT

HELSINGISSÄ
KUSTANNUSOSAKEYHTIÖ OTAVA

ARVID JÄRVELL

KUOPIOSSA,

KUOPION UDESSA KIRJAPAINOSSA, 1897.

Sittenkuin olin julaissut »Heräämiseni» nimisen tunnustuksen, on minulta moni sekä suullisesti että kirjallisesti kysynyt tarkempaa selitystä siihen, mikä mielestäni auttaa vapautumaan siitä paheesta, josta tuon kirjan alussa puhun. On sekä vanhemmat, epätietoisina kuinka lapsiansa kasvattaisivat, että myöskin nuoret ihmiset, jotka itse ovat saman ristiriidan edessä, tahtoneet tietää tätä minulta.

Vastatessani näihin kysymyksiin olen todella huomannut, että kirjastani, kun siinä loppupuolella ei ole enää kysymystä tästä asiasta, helposti jää löytämättä tyydyttävä selitys. Kirjassa onkin ollut puhe paheesta etupäässä vaan tarkoituksessa osoittaa, mimmoisten muistojen ja lapsuuden surujen kanssa ensimmäinen käsitys Jumalasta syntyy. Ja näen nyt hyvin, että jos siitä tahtoo hakea neuvoa, miten pahetta vastaan on taisteltava, niin neuvon antamisen

sijasta saattaa lohdutus tulla riistetyksikin, kirja kun helposti synnyttää muun muassa sen väärinkäsityksen, että rukous on tehoton apukeino pahetta vastaan. Ja se on kuitenkin, oikein ymmärrettynä, ainoa apukeino.

Sentähden minulla oli jo kauan sitten syntynyt ajatus kirjoittaa tästä asiasta erikseen. Aikomus oli alussa julaista vaan semmoisinaan ne kirjeet, joilla olen vastannut tehtyihin kysymyksiin, mutta vähitellen tuli lisäksi paljon muuta, mitä oli välttämätön mainita, ja kirjeiden sisältö on näin muuttunut kokonaisuudeksi.

En yritä antaa vastausta kaikkiin kysymyksiin, jotka tässä ihmiselämää niin laajalti koskevassa kysymyksessä voivat syntyä. Tyydyn, jos saan lukijalle annetuksi pääytimen siitä elämänymmärryksestä, joka on ollut minulle itselleni ainoana apuna.

Vietti lapsuudessa.

Ensimmäinen kysymys, johon täytyy hakea vastausta, on tämä:

Mistä syystä lukemattomilla ihmisillä sukupuolinen vietti ilmestyy jo aikaisessa lapsuudessa, antaen sen tehtäväksi taistella taistelua, joka on sen mielelle ihan luonnoton ja jonka merkitystä se ei voi edes ymmärtää?

Kahtalainen on tavallisesti vastaus.

»Perisynti!« — sanovat elämänopettajat. Tämä perisynti seuraa Aadamin lankeemisen jälkeen ihmistä luonnon välttämättömyydellä. Kaikki taipumus pahaan on välttämätön seuraus perisynnistä, eivätkä ihmiset sille omin voiminsa mitään voi. Tie pelastukseen on tämän opin mukaan avoinna vasta Kristuksen lunastustyön kautta, joka tulee kasteen kautta jo lapsena omistetuksi ja joka vapauttaa hänet kadotuksen tuomiosta siinä tapauksessa, että hän sittemmin säilyttää uskon tähän lunastuk-

seen. Kuri ja kasvatus tarkoittaa tällöin ainoastaan lapsen tahdon taivuttamista ja tuon uskonelämän mahdolliseksi tekemistä, mutta poistaa sitä viettiä, joka saattaa »tekosyntiin« se ei voi, koska vietti on perisynnin tuote.

Toinen katsantotapa, joka jättää uskonnolliset opinkappaleet hyvällä luottamuksella teologien asiaksi ja tahtoo sillä välin arvostella kysymystä omiksi tarpeiksansa käytännöllisemmältä kannalta, näkee syyn pahennukseen olevan siinä että pahat lapset opettavat hyville. Antaumatta ajattelemaan mistä »pahat« ovat pahansa saaneet, ja ottamatta lukuun että pahe, kuten tunnettu, syntyy yhtä usein ilman mitään ulkoapäin tullutta opetusta vaan jonkun sattuman kautta, nämä opettajat arvelevat mahdolliseksi päästä pahennuksesta siten, että pahat erotetaan hyvistä ja että vanhemmille selitetään kurin välttämättömyyttä kasvatuksessa.

Ehdottomasti tahtoo herätä kysymys ensiksikin, missä tarkoituksessa olisi luonto pannut jo lapseen tällaisen kamalan kiusauksen, ja toiseksi, missä tarkoituksessa luonto olisi vanhempain osaksi määrännyt niin vaikean ja epätoivoisen tehtävän kuin urkkia lasten salaisuuksia kitkeäkseen heidän sydämmistään vietin mahdolliset alkeet, sitten erotella pahat hyvistä, kuritella edellisiä ja varjella jälkimäisiä. Olisihan semmoinen tehtävä vaikea oppineimmalle

ja kokeneimmalle psykiaterillekin, ammattimiehellekin, ja nyt sitä vaadittaisiin kaikilta erotuksetta! Samalla kuin tämä tehtävä siis näyttää ainoalta keinolta pahetta vastaan, on se niinhyvin kuin mahdollon, ja mahdollottomalta se jokaisesta tuntuukin.

Sentähden hyvin pian ihminen tahtois heittää päältänsä kaiken edesvastauksen tässä asiassa. »Asia on surullinen, mutta minä en sille mitään voi, ja siis on parempi, että suljen kasvoni ja silmäni siltä.«

Näin sanoessa ihmisille kuuluu kuitenkin toinen ääni, joka pitää heidät sidottuina edesvastuuden ehdottomasti ja huolimatta kaikista heidän puheistaan, joilla he pyristelisivät itseänsä irti. Se ääni on niinkuin ukkonen, joka vielä on kaukana taivaanrannassa: ihmiset puhuvat toisilleen ja kuulevat vielä omia ääniä sen yli; mutta he eivät voi olla samalla tietämättä, että tuo etäinen kumea jyrinä, kun se lähestyy, ei ainoastaan ole kovempi heidän ääntänsä, vaan voi saattaa heidät vaikenemaan, ja että he eivät voi minnekään paeta tätä ääntä. Juuri näin omatunto tässä kysymyksessä sitoo ihmisen edesvastuun tunteesen, eikä anna hetkeksikään vakaantua siinä ajatuksessa, että hän todella olisi edesvastauksesta vapaa.

Pakenematta omantunnon uhkaavaa syytöstä ja edesvastuuden vaatimista, turvautuen

päinvastoin sen suojaan ja kuulostaen sen ääntä, saa asia yhtäikaa masentavan ja auttamattoman, ja kuitenkin omituisella tavalla lohduttavan ja pelastusta lupaavan kääntein.

Omatunto sanoo:

Ennenkuin syytät lapsiasi synnynnäisestä saastaisuudesta ja aistillisuudesta, ajattele oletko itse koskaan voittanut juuri sitä samaa viettiä, jota niin inhoat heissä, ajattele etkö sinä, siitäessä heitä, itse tyydyttänyt juuri sitä samaa viettiä; ajattele etkö sinä, vielä sittenkin kun jo tiesit, että lapsen elämä on alkanut äidin kohdussa, jatkanut lapsen elämän ylitse tyydyttää samaa viettiä. Et sinä sentähden voi olla aavis- tamatta, että lapsi on vastaanottanut sinun oman viettisi semmoisena kuin sen olet hänelle jät- tänyt.

Sille, jolle omatunto tämän sanoo, on tarpeetonta kuu- lustella lääkärien mieltä asiassa tai etsiä todistuksia, jotka sitä kumoisivat tai puoltaisivat. Hän tietää, että se on niin. Ja niinkuin hän tietää olleensa tähän asti taipuvainen salaa- maan tätä totuuden ääntä itseltänsä, niin sitä salaa yhä maailma ja enimmäkseen sen lääkärit. Mutta hyvä on myöskin tietää, että nykyään lukuisat ja yhä lukuisammat etevät am- mattimiehet ovat voimakkaasti nostaneet tämän perinnöllisyys- kysymyksen julkisuuteen. Kysymys ei tällöin enää ole peri- synnistä, jonka Jumala olisi määrännyt, vaan perinnöllisyydestä, eli aistillisten taipumusten siirtämisestä lapseen ihmisestä riip- puvana tosiasiassa, niin että hänestä myöskin riippuu olla siir- tämättä niitä lapseen. — Monet lääkärit tunnustavat, että lapsen siittimellinen eli seksuellinen halu, vietti, periytyy hä-

neen seurauksena jatketusta sukupuolielämästä aviopuolisojen välillä raskauden aikana.

Tahdon tähän ottaa kuuluisan amerikalaisen lääketieteen tohtorin, Alice Stockhamin jo julkisuudessa ilmestyneen lausunnon asiassa:

„Pariutuminen raskauden aikana näännyttää äitiä ja vahingoittaa kohdussa olevan sikiön elämää vaikuttaen sen elimistössä ennen aikaista siirtimellistä kehitystä. Täytyy koettaa torjua ajatuksia näistä asioista, huolellisesti välttämällä jokaista seikkaa, mikä voi edistää aistillisen halun syntymistä. Näin ollen olisi tarpeen eri vuoteet jopa eri makuuhuoneetkin miehelle ja naiselle.

„Tärkeätä ja huvittavaa olisi tutkia, eikö vaikeiden synnytystuskien syytä voisi poistaa niinkään kieltäytymisen avulla raskauden aikana, koskapa muutamat havainnot tähän suuntaan antavat syytä niin otaksua.

„Eivätköhän sairaaloiden ja hyväntekeväisyyslaitosten johtajat voisi ottaa tutkiakseen tätä kysymystä? Tilastollisten tietojen avulla voisi ratkaista onko tämä teoria oikea vai väärä. Kieltäytymisen vaikutus jälkeläisiin käskää kaikkia toden teolla ajattelemaan tätä kysymystä, joille on ihmisluonteen jalostuminen kallis asia. Ajattelevien vanhempien on harkitseminen kysymystä, eivätkö he kylvä lapseen aistillisuuden siemeniä eläen äidin raskauden aikana fyysisen rakkauden alhaisella asteella.

„Nähtävästi on olemassa semmoinen laki, että, aivan läheisen yhteyden vuoksi äidin ja hänen kohdussaan olevan sikiön välillä, minkä hyvänsä hänen järjen- tai sielunkykynsä tai jonkun hänen aivojensa tai ruumiinsa elimen harjoittaminen herättää ja kehittää suhteellisessa määrässä vastaavaa kykyä tai elintä sikiössä. Mitä hyötyä voi olla opettamisesta lapsille puhtauden ja hyvän siveyden sääntöjä, kun kohdussa tapahtuvan kasvatuksen kautta on itse heidän elämänsä istutettu prostitutsioonin opetus?”

Se on nöyryyttävä, masentava totuus niille, jotka sen tietävät omantuntonsa kautta.

Masentava se on siksi, että lapsissa, jotka jo ovat näin synnytytetyt, on siis auttamattomasti olemassa vietti, joka jo aikaisessa lapsuudessa tulee pyrkimään esille ja saattaa melkein varmuudella lapsen siihen ainoaan vietin tyydyttämisen tapaan, joka on lapselle mahdollinen, nimittäin itsesaastutukseen.

Pahe syntyy silloin kuin vietin tyydyttämisen keino tulee löydetyksi. Tämä tapahtuu sangen usein ilman mitään ulkonaista opetusta, ainoastaan sattuman kautta, niin että lapsi esimerkiksi jossakin viattomassa leikissä, voimistelussa tai muussa liikkeessä ollessaan tuntee siittimen kiihoitusta ja siitä oppii paheesen. Näitä esimerkkejä sisältää muun muassa meillä tunnettu Wretlindin kirja enemmän kuin kylläksi. Usein syntyy pahe myöskin itsestään siten, että lapsen omat ajatukset vähitellen opettavat ja johtavat hänet vietin tyydyttämiseen itsesaastutuksen avulla. Ja vihdoinkin saa pahe niinikään usein alkunsa opetuksen kautta. Tämä viime mainittu tapaus ei tarvitse tehdä mitään eroa edellisistä. Sillä toisen opetus on aivan samallinen satunnainen eli ulkoapäin tuleva vaikutin kuin on voimistelun, tankoa myöten kiipeemisen tai muu lapsen oman havainnon aikaansaama opetus. Lapsi oppii paheesen siksi, että hänellä on vietti.

Jos hänellä viettiä ei olisi, niin ei hän ottaisi vastaan tällöistä opetusta.

Syynä siis paheesen on kaikissa tapauksissa lapsena jo löytyvä aikainen vietti. Tätä tosiasiaa ei voi kiertää, vaan on se tunnustettava peittelemättä, sillä totuuden avonainen tunnustaminen on ainoa, mikä voi auttaa lähemmäksi oikeata ratkaisua. Tunnustakaamme siis me vanhemmat, että olemme eläneet pimeydessä, kun olemme näin antaneet siittimellisille haluillemme vallan, emmekä ole taistelleet niitä vastaan; emme ole ehkä selvästi tienneet, että halumme, jotka jäävät meiltä voittamatta, siirtyvät meidän lapsillemme ja synnyttävät heidän elämässään saman ja vielä suuremman ristiriitaisuuden, kuin se, jota elämä on tarjonnut meidän ratkaistavaksemme.

Masentavaa on tätä tunnustaa, masentavaa siksi, että koko edesvastaus, jonka me, valmiina syyttämään luontoa tai Jumalaa, olimme sysänneet luotamme, nyt yhtäkkiä vyörähtää koko painollaan meidän omille hartioillemme. Ja niinkuin aina, milloin huomaa jonkun teon pahaksi, katumus muodostuu suruksi siitä, ettei tekoa voi enää tekemättömäksi saada, niin tässäkin on masentavinta se, että tehtyä ei enää voi peruuttaa. Minun lapseni on minun syyni kautta perinyt sen saman kukistamattoman, voimakkaan vietin, jota minä en ole voittanut.

ja joka on häntä vaivaava hänen lapsuudestansa saakka.

Mutta oikea nöyrytmys, totuuden suora tunnustaminen, niin masentavalta kuin se ensin näyttääkin, tuopi kuitenkin mukanaan valoa ja lohdutusta. Kammottavan edesvastuun rinnalla, johon totuus ensin uhkasi syöstä, se kummallisella jälleenrakentavalla tavalla osoittaa ulospääsyn ja pelastuksen tien. Tie selviää yhä enemmän ja sen mukana kasvaa turvallisuuden tunto mitä totisempi nöyrytmys on ollut.

Lohdutus on siinä, että totuutta tunnustaen näemme, että ihmisen omassa vallassa siis on vapauttaa maailma sen kamalasta onnettomuudesta. Lohdutus on siinä, ettei tämä vapauttaminen siis ole mahdollinen ainoastaan sittenkuin alaikäiset lapset jonkun täydellisen kasvatuksen perästä vapauttavat maailman, vaan silloin kuin *vanhemmat* ymmärtävät, että ainoastaan he itse, voittaen himonsa, voivat vapauttaa siitä lapset. Pelastus on siis täysikäisistä riippuva.

Se onkin luonnollista. Kuinka olisi luonto pannut niin suuren pahan riippuvaksi lapsista ja näiden heikoista taisteluista sitä vastaan! Ilman mitään todisteluja, korkeimpaan siveyslakiin perustuen, pitäähän meidän tuntea sisäsamme, että kaikki paha voi tulla maailmaan ainoastaan meidän täysikäisten kautta.

Vapautus on siis niissä lapsissa, jotka eivät vielä ole syntyneet eivätkä siitetyt.

Kaikki on siinä, että ne voittavat vietin, jotka tulevat siittämään ja synnyttämään nämä lapset.

Ja kun me nyt ymmärrämme, kuinka ääretömän tärkeä vietistä vapautuminen meille on, ymmärrämme, että siitä riippuu maailman tulevaisuus, niin syntyy tärkeä kysymys: mistä ikäkaudesta alkaen meille yleensä voi käydä vietin voittaminen mahdolliseksi?

Tietysti saapi kysymys, kuinka jo lapsia voisi ohjata voittamaan viettiä, kahta suuremman merkityksen.

— —

Tavallisesti kun puhutaan itsesaastutuksesta, sitä pidetään ihan eri asiana kuin sukupuoli-vietin tyydyttämistä. Tosin on toinen luonnollinen ja toinen luonnoton tyydyttämisen tapa, mutta molempien vaikuttimena on kuitenkin aivan sama vietti. Vietin tyydyttäminen itsesaastutuksella on tosin niin sanottu »nuoruuden pahe«, lasten pahe, mutta se on lasten pahe vaan sen vuoksi, ettei voi tulla kysymykseen lapsen tyydyttää viettiänsä luonnollisella tavalla, — että se on lapselle vielä ainoa keino tyydyttää sitä viettiä, joka hänessä ilmestyy näin aikaisena.

Mutta jos vietti on aikaihmisellä aivan sama kuin lapsella, niin kysymykseen: voiko *lapsi* voittaa viettiä, saattaa vastata ottaen perustukseksi ne kokemukset, mitä meillä täysikäisillä on meihin itseemme nähden. Voimmeko me voittaa viettiä, siinä muodossa, jossa se meillä ilmestyy? Onko se meille helppo vai vaikea? Mitä keinoja me käytämme voittaaksemme? Ja vasta sen jälkeen voimme asettaa vaatimuksemme lapsiin nähden. Jos luonto olisi määrännyt lapsen tehtäväksi kamppailla jotakin erityistä lapselle omituista itsesaastutuksen viettiä vastaan, niin me voisimme sanoa, ettemme ymmärrä tuon paheen luontoa. Mutta nyt emme voi sitä sanoa, koska lapsessamme ilmestyvää viettiä on ensimmäinen todistus siitä, että me tunnemme vietin perin pohjin.

Kun siis joku tahtoo varjella omaa lastansa onnettomuudesta ja huolestuneena kysyy, mitä pitäisi lapselle tehdä, että hän vapautuisi, niin ei voi olla muuta tietä selvyYTEEN tässä asiassa, kuin vajoutua omaan itseensä, omaan elämään ja vastata itselleen kysymyksiin: Olenko minä voittanut viettiä? Jos olen, niin millä keinolla se tapahtui? mitä hengen voimia minä olen huutanut avukseni? olenko ehkä rukoillut? — Ja kun on päästy selvyYTEEN, mikä on voinut antaa pelastusta eli mikä keino on ollut ainoa, niin täytyy rientää ilmoittamaan sama keino

lapsellekin. Sillä ihan varmaan se on sama vietti, jota vastaan lapsikin taistelee, ja kuinka häntä voisi auttaa mikään muu keino? kuinka voisi ymmärtää hänelle neuvoa mitään muuta, kuin mitä jokaisen oma sydän syvimmissään tietää auttavan, tai voivan auttaa.

Mutta — sanotaan tähän — tuo neuvo on epämääräinen; ei kaikilla voi olla taipumusta syventymään itseensä ja ratkaisemaan näin sielun asioita; tarvitaan selvä, käytännöllinen neuvo, miten on meneteltävä lapsen varjelemiseksi ja pelastamiseksi; tarvitaan selvä vastaus kysymykseen: voiko ja miten lapsi voi vapautua paheesta.

Minulla onkin vielä yksi vastaus mielessäni.

Tietysti en voi tämän kysymyksen valaistumiseksi vedota muuhun kuin omaan kokemukseeni. En siis ota arvostellakseni esimerkiksi lääkärien käyttämiä keinoja tämän »taudin« hävittämiseksi lapsista. Kuitenkin, mikäli keinot tarkoittavat paheen hävittämistä jollakin väkivaltaisella tavalla, — jotkut ovat määränneet lasten sitomista yöksi sänkyihinsä, — näyttävät ne minusta turhilta, koska vietti on luonnon voima, johon ei pysty mikään ulkonainen vastavoima; mikään väkivalta ei voi saada viettiä ulosnyhdetyksi tai sammutetuksi, yhtä vähän kuin rautaa voi saada olemaan laajene-

matta lämpimässä tai dynamiittia räjähtämättä tulella. Tietysti sisällisen voiman vastapainona voi olla ainoastaan sisällinen voima. Olen niinkään kuullut, että lääkärit joskus pitävät lapsia »parantumattomina sairaina«. Luullakseni on tällainen käsitys aina väärä, sillä vietin voittaminen ei voi missään tapauksessa käydä muutoin kuin sisällisen voiman avulla, ja sen mahdollisuudesta tai mahdottomuudesta ei kukaan voi mitään tietää, niinkauan kuin lapsi elää eikä ole kadottanut järkeänsä. *Vaikeus* synnyttää lapsessa hengen voimaa ei ole yhtä kuin *mahdottomuus* pelastaa lasta.

Myöskään ei ole minulla mitään kokemusta siitä, miten vaikuttaisi vanhempien, kasvattajien tai jonkun toverin puhe. Se häpeä, jota aina tunsin syntini vuoksi, teki minulle mahdottomaksi jo ajatuksenkin, että jollenkin ilmoittaisin tai joku minulle puhuisi. Ja luulen, että juuri se seikka merkitsikin paljon minun kehityksessäni. Tulin nimittäin senvuoksi, että tässä asiassa oli kokonaan katkaistu kaikki suhde muihin ihmisiin eli että oli mahdoton ajatella neuvoa tai avun pyytämistä heiltä, ohjatuksi hakemaan apua sisäisestä elämästä, Jumalalta. Kirjassani olen kuvannut, kuinka käsitykseni sisällisestä Jumalasta, eli siitä samasta, jossa nytkin tiedän ainoan totisen elämän olevan, syntyi tämän salaisuuteni mukana ja siten

että rukouksessani käännysin häneen. — Mutta minusta näyttää toiselta puolen, että vanhempien puhe, siinä tapauksessa, että he ovat sisällisesti nöyrtyneet tunnustamalla itsensä perinnön antajiksi, eivätkä siis suinkaan ajattele antaa mitään kuritusta lapselle, edes nuhteenkaan muodossa, voi vaikuttaa ratkaisevasti lapsen kykyyn vastustaa viettiänsä. Täytyy uskoa siihen, että ainoastaan puhtaan totuuden tietäminen voi auttaa ihmisiä, siis lapsiakin. Tämän mukaan minun pitäisi siis valmistaa lasta ymmärtämään, että hänen on taistelemisen viettiä vastaan, koska en minä eikä minun esivanhempani ole sitä voittaneet, — että jos hän voittaa ja pysyy puhtaana, niin hän voittaa ikäänkuin meidän puolesta, — että me odotamme sitä häneltä, — että voittaminen on hänen suuri elämäntehtävänsä. Voi olla ettei lapsi jäisi kylmäksi, vaan saisi itseluottamusta ja intoa, kun vietin voittaminen, joka vielä äsken tuntui hänestä tarpeelliselta yksistään vaan hänen oman hyötynsä eli hänen oman vähäpätöisen tulevaisuutensa vuoksi, yhtäkkiä muuttuisi hänen silmissään siksi, mitä tämä taistelu todellisuudessa onkin: suureksi elämäntehtäväksi, jonka tarkoitus on vapauttaa maailmaa. Sen kiduttavan, salaisen häpeäntunteen sijasta, joka on häntä painanut, hän saisi rohkean ja avonaisen mielen, ja hän käyttäisi paheen hävittämiseksi niitä

suuria henkisiä voimia, jotka ovat kätkeytyt lapsen sydämeen.

Suuren merkityksen voisi tällainen puhuttelu saada senvuoksi, että kun lapsen omien salaisten surujen synnyttämä suhde sisälliseen Jumalaan luonnollisesti on vielä aivan heikko maailmalta tulevien rikkaiden ja voimakkaiden ulkonaisten vaikutusten rinnalla, jotka lapsen elämän etupäässä muodostavat, niin vanhempien puhe saattaisi arvaamatta antaa tukea tuolle heikolle henkisyiden alulle, suhteelle Jumalaan, ja kasvattaa siitä yhdellä kerralla voimakkaan, ratkaisevan vaikuttimen hänelle.

Mutta varsinaiset kokemukseni, joilla minä ainoastaan voin kysymykseen vastata, alkavat minun omasta peitetystä taistelusta viettiä vastaan ja omasta heikosta suhteestani Jumalaan.

Koetin jo lapsena käyttää apukeinona pahetta vastaan rukousta, niinkuin minulle oli neuvottu menettelemään muissa asioissa. Erittäin selvästi muistan kuitenkin, että rukous tuntui minusta tehottomalta apukeinolta.

Koska minä rukoillessani elävästi tunsin Jumalan läsnäolon, en minä lapsena voinut yleensä »epäillä Jumalan olemassaoloa», kuten sanotaan. Se, ettei rukouksistani ollut apua, herätti minussa kummastelua. Ja juuri tästä omasta kummastelustani on sittemmin syntynyt kaikki se mitä nyt jo tiedän Jumalasta.

»Rauhallisina hetkinä minusta tuntui, että olisi pitänyt tehdä Jumalani kaikessa jokapäiväisessä elämässä enemmän pääasiaksi, kuin mitä hän minulle oli, niin että olisin voinut alituisesti pitää häntä mielessäni ja alituisesti elää semmoisessa hengentilassa, kuin mikä minussa oli rukoillessani.»

Näin kirjoitin »Heräämiseni» kirjassa. Ja koetan nyt selittää tarkemmin tämän minun mielestäni kaikkein tärkeimmän asian.

Niin oudolta kuin saattaakin kuulua, oli koko syy taistelun menestyksettömyyteen siinä, että minulla oli väärä elämänkäsitys. Ei tavallisesti puhuta lasten elämänkäsityksistä. Ja kuitenkin näen nyt selvästi, etten voinut pitää Jumalaa alituisesti mielessä siksi, että väärin käsitin elämän, se on, oman suhteeni Jumalaan.

Luulin että Jumala oli se, jonka oli määrä auttaa minua *minun omassa elämässäni*, joka oli jotakin minulle itselleni kuuluvaa.

Minulla oli silloin se väärä käsitys rukouksesta, että rukouksen olisi pitänyt auttaa niiksi hetkiksi, joina en enää rukoillut, vaan elin sitä »omaa elämääni», se on, että rukouksen tarkoitus oli ikäänkuin ottaa lupaus Jumalta tulevaisuuden varalle.

Olin lapsena aina vapaa vietin kahleista juuri sinä hetkenä, jona rukoilin. Mutta se oli minusta silloin niin luonnollista, etten sitä huo-

mannutkaan. Sitäpaitsi rukous tavallisesti seurasi katumuksen muodossa kohta lankeemuksen jälkeen, jolloin siis olin muutenkin vapaa viettistä. Muistan, etten tullut yleensä koskaan rukoilleeksi silloin kuin jo oli pitempi aika lankeemisesta kulunut. Hetkenä taas, jolloin vietti minut valloitti, syntyi minussa sisällinen taistelu, ja tämän taistelun esineenä juuri olikin kysymys: rukoilisinko nyt apua vai en. Tietysti en tullut rukoilleeksi juuri senvuoksi, että se olisi ollut sama kuin voitto ja minähän vasta taistelin. Näin en siis tämmöisissäkään tapauksissa tullut rukoukseen asti, ja rukous taaskin seurasi vaan lankeemusta, oli pyyntö, että minun uusi, lankeemuksen jälkeen tehty päätökseni saisi Jumalalta tukea sittenkuin kiusaus jälleen tulisi.

Jotenkin varhain lapsena huomasin tämän asian ja aloin, lankeemusta seuraavan katumuksen hetkinä, päättää myöskin, että vastedes tahdoin muistella Jumalaa silloinkin kuin minulla ei ollut syntiä omantunnon päällä eli kun oli jo pitempi aika lankeemuksesta kulunut. Tunsin selvästi, että kääntyminen Jumalan puoleen, kun se aina tapahtui vasta lankeemisen jälkeen, vähitellen täytyi kadottaa merkityksensä. Varhaisen lapsuuden kokemus oli siis tuonut siihen, että apu saattoi olla mahdollinen ainoastaan jos olisi mahdollista alituisesti elää

Jumala ajatuksissa. Muistan, että semmoinen elämä näytti minusta viehättävältä, jos siihen kerran olisi voinut päästä. Mutta parhaalla tahdollakaan ei siihen voinut päästä. Koetin päästä alkuun siten että kertomalla kerroin mielessäni: Jumala, Jumala, Jumala, hetki hetkeltä niin pitkälle kuin saatoin. Mutta jokin aina vei minut pois siitä. Mahdotonta oli pakottaa ajatusta eli mielialaa väkisin pysymään. Ja sentähden, kun näin, että elämä ehdottomastikin häivyttää ajatukset pois Jumalasta, kummastelin, että hän kuitenkin voi vaatia itseänsä aina ajattelemaan ennenkuin auttaa.

Kuten sanoin, se oli väärä elämänkäsitys, joka teki minulle ja tekee jokaiselle lapselle mahdottomaksi elää alituisessa Jumalan muistamisessa.

Lukeneeko lapsi läksyjänsä vai täyttäneekö muuten annettuja käskyjä, hänen tehtävänsä käsitetään tarkoittavaksi aina tulevaisuutta, hän elää ainoastaan tullakseen joksikin sittenkuin kasvaa mieheksi. Jos hän kuolee pidetään hänen elämänsä kesken katkenneena. Kaikki siis mitä hän tekee on hänen tekeminen vanhempien tai kasvattajien käskystä. Ja Jumalan merkitys tällöin on siinä, että hän on lapsille äärimmäisenä uhkana. Mutta ei kukaan opeta — ei kirkossa, ei koulussa eikä kotona, — että hänen elämänsä on jo lapsena itsenäinen, riip-

pumaton siitä elääkö hän huomenna tai mieheksi asti, että oman tulevaisuuden tuumat syntyvät oman itsensä ylentämistä varten ja että ihmisen tarkoitus on vaan nykyisyydessä täyttää Isän tahto.

Alituisesti mielessä voi ainoastaan pysyä tekemisen, puuhaamisen, elämisen *vaikutin*. Niinkuin se, joka laittaa pöytää, ei voi samalla ajatella esimerkiksi lampun rakennetta, niin ei voi ihminen elää personallisia tarkoituksiaan eli tulevaisuuttansa varten ja kuitenkin pitää alituisesti mielessään Jumalan tarkoituksia.

Tämä mahdottomuus on sama ukolle kuin lapselle.

Vastaus kysymykseen, voiko vietistä ja siis paheesta vapautua jo lapsena, jääpi minun sisällisten kokemuksieni mukaan tämmöiseksi:

Voipi ainoastaan siinä tapauksessa, että lapsessa voi syntyä pysyväinen, katkeamaton »elämä Jumalassa«, — semmoinen elämä, missä Jumala tekemisen vaikuttimena itsestänsä on mielessä ja on elämän viehätystenä.

Evankeliumissa kerrotaan, että meidän uskontomme perustaja jo lapsena sanoi Jumalaa isäkseen, s. o. ymmärsi elämän hänessä itsessään asuvan hengen käskyjen täyttämiseksi. Siinä oli jo lapsesta pitäen hänen elämänsä viehätin ja hänen tekojensa vaikutin. Samallaiseen vapaasen elämään tämä uskonnon perustaja

kutsuu kaikkia ihmisiä, ja pitää sitä mahdollisena, helppona ja onnea tuottavana.

Mutta me vaan tahdomme, että lapsemme »tulisi joksikin«.

Selvää on, että jos lapsen sydämen täyttää sama elämänviejä kuin oli Jeesuksella, niin hän vapautuu paheesta.

Kuinka moni vanhemmista tahtoisikaan minulta enää kysyä: miten on lapsessa herätettävä tällainen »elämä Jumalassa«?

Jos joku kasvattaja, tunnustamatta itse puolestaan tätä elämän ymmärrystä, tahtoi käyttää sitä ainoastaan keinona lapsen kasvatamista varten, niin ei hän varmaankaan onnistuisi. Hän tuskin voisi päästä perille *kuinka* tällainen elämänsäitys olisi lapselle omistettava. Syy tähän on se, ettei ketään voi *opettaa* uskomaan. Usko voi vaan vapaasti siirtyä. Lapsi itsestään omistaa sen uskon, mikä on niillä, joilla on häneen lähin vaikutus. Kaikista puheista ja opetuksista ja yhteisistä rukouksista riippumatta lapsi rupee vaistomaisesti pitämään elämänä (= uskomaan) sitä, mitä hänen ympäristönsä pitää elämänä (= uskoo).

Tietysti ainoastaan osoittamalla lapselle havainnollisesti, mimmoinen tämä »elämä Jumalassa« on, todistamalla siis omilla teoillaan että on olemassa ihmisiä, jotka siihen uskovat ja

tahtovat sitä elää, voi lapsessa herättää elävän uskon siihen.

Onko vaikeata vai helppoa antaa lapselle pelastava elämänkäsitys, ei riipu lapsen kykenemättömyydestä tai vastahakoisuudesta ymmärtämään mitä täysikäiset koettavat hänelle selittää ja opettaa, vaan riippuu siis tässäkin yksistään meistä täysikäisistä itsestämme, siitä, mihin me itse uskomme ja miten elämme.

Tämä itsekasvatus on ainoa mahdollinen kasvatustapa, ja sitä se on ennen kaikkea tässä pääasiassa, nimittäin uskon antamisessa lapselle.

Muuta keinoa ei ole jo syntyneen lapsen pelastamiseen.

Mutta juuri senvuoksi, ettei muuta keinoa löydy, ja tämä ainoa jää käyttämättä, pysyy pahe lapsuudessa voittamatta, ja lapsi vie sen mukanaan nuorukaisikään, jolloin vanhempien vaikutus alkaa jo heiketä ja opetukset tulevat »maailmalta«.

Vietti nuorukaisijässä.

Täysikäiseksi pääsevälle ominaista on, että hänelle on tullut välttämättömäksi tunnustaa itselleen ja ilmoittaa muille joku elämänohje, jonka valossa hän tahtoo että hänen tekojansa ja toimiansa arvosteltaisiin, — osoittaa että hänen tekemisiensä vaikutin on hänessä itsessään.

En sano, että hänellä olisi välttämättä tarve omistaa joku semmoinen elämänohje, jota kaikki pitävät ylevänä. Tämä riippuu siitä, missä kehitystilassa ihminen on; johtavatko häntä saavuttamattomat ihanteet hänen pyrkiessä loppumaton täydellisyyttä kohden, vai koettaako hän ainoastaan löytää semmoisen elämänohjeen, mikä soveltuisi siihen elämäntapaan, joka pitää häntä orjuudessa, ja samalla himmentäisi hänen omissa ja muiden silmissä hänen todelliset orjalliset vaikuttimensa. Sillä juoppoudenkin orjuus luopi kohta elämänohjeen, jonka mukaan juominen on terveellinen, miehuutta edistävä, ajatuksia kehittävä, ja varaskin löytää seuran,

missä hänelle tarpeellinen elämänohje on sanoihin puettuna ja ylistettynä.

Minkä tahtoisin sanoa, on, että ihminen, tultuaan täysikäiseksi, tuntee koko olentonsa riippuvan siitä, että hänen tekojensa vaikuttimet näkyvät lähtevän itsenäisesti hänestä itsestään.

Tämä välttämättömyys esiintyä itsenäisesti näyttäytyy kohta erittäin voimakkaana siihen aikaan kuin nuorukainen vastikään pääsee kantamaan miehen nimeä. Mutta kun täysikäisyyden osoitus näin on vaikuttimien omintakeisuudessa ja hänellä ei vielä ole mitään itsenäisiä vaikuttimia, on hänelle tärkeätä peittää tätä sillä, että osoittaa ainakin olevansa kokonaan riippumaton semmoisista elämänohjeista eli käsityistä, joita vanhemmat antavat alaikäisille lapsilleen, myöskin riippumaton siis mistään ulkonaisista jumalista ja opituista hyvän ja pahan käsitteistä. Ja siksi hän omistaa vaan tavallisesti ne lapselliset teorialat, jotka vallitsevat hänen ikäistensä, samalla tavoin vapautuneiden toverien keskuudessa ja pidetään siellä itsenäisyyden merkinä.

Tässä kehityskaudessa tavallisesti nuoruuden salainen pahe vaihtuu miehuullisena pidettyyn prostitutsiooni-elämään. Nuorukaisen sydämmessä tapahtuu luopuminen omastatunnosta ja sen vaihtaminen teorioihin. Vietin tyydyttä-

minen, jota lapsuudestaan pois kasvava nuorukainen oli pitänyt semmoisena häpeänä ja niin raskaana salaisuutena, yhtäkkiä on puheaineena ja sanotaan luonnolliseksi ja oikeutetuksi, kunhan se ei tapahdu itsesaastutuksen avulla, vaan niinkuin luonto itse on määrännyt, joka on tehnyt ihmiset miehiksi ja naisiksi. Häpeällistä oli korkeintaan se tapa, jolla hän oli viettänyt tyydyttänyt, eli oikeastaan vaan se ettei hän ollut vielä täysikäinen. — Näin ei puhu ainoastaan toverit. He voivat milloin tahansa löytää tukeeksensa kirjallisuutta, joka vakuuttaa ihan niinkuin hekin. Vieläpä enemmän. Olen lukeut, ettei itsesaastutus olekaan oikeastaan mitään vahingollista, koska se vaan kehittää ja kypsyttää ihmistä oikeaan sukupuolielämään.

Hillittömyys, joka tavallisesti seuraa vapautumista holhunalaisuudesta, on aluksi vaan uhkaa ja ilontuntoa siitä, että ihminen siis todella ei riipu muusta kuin sisällisistä vaikuttimista. Mutta tämä sama hillittömyys sukupuolielämässä vähitellen alkaa muuttua tavaksi ja tehdä orjaksi. Moni varmaankin muistaa elämästänsä hetken, jolloin hän säikähtäen huomasi, että hän tultuaan vapaaksi yhtäkkiä todella tarvitsee jotakin sisällistä vakaumusta menettelynsä ohjeeksi ja suuntaajaksi. Mutta hänellä ei ole mitään semmoista uskoa johonkin elämänohjeeseen, joka antaisi hänelle voimaa sitä seurata;

kyky seurata *omia* hyvän käsityksiä on niin vähäpätöinen, ettei siihen voi nojautua. Sanoa taas, että minun käsitykseni hyvästä on niin ja niin korkea, mutta että minä olen huono enkä voi sitä saavuttaa, vaan lankean yhä aistillisuuteen, — näin sanoa ei voi nuori mies, koska koko hänen ylpeytensä on siinä että hän näyttää seuraavan *omia* vaikuttimia. Ja sentähden alkaa kokonainen sarja itsensäpettämisiä, s. o., nuori mies rupee keksimään semmoisia elämänohjeita, jotka osoittaisivat, että hänen nykyinen elämäntapansa muka vuotaa luonnollisena seurauksena juuri niistä, eli, ettei hänen elämäntapansa ole seuraus mistään orjallisesta aistillisuudesta, vaan hänen omista vakaumuksistaan. Syntyy erityinen tarve järjensyillä perustella tällaisia elämänohjeita ja saada julkista tunnustusta niille. Ja se ei olekaan mitään vaikeata, sillä ympärillä on paljon samanikäisiä ja samassa kehityskaudessa olevia, joilla on sama tarve. Tässä tarkoituksessa tulevat sukupuoli-elämän asiat kovaäänisen keskustelun aineeksi ja kaikki todelliset elämänohjeet, jotka osoittavat ihmisen etäisyyttä siveydestä, joutuvat pilkan esineeksi.

Mutta riippuvaisuus aistillisuudesta tulee yhä tuntuvammaksi, ja yhä tärkeämmäksi sen rajoittaminen; ja yhä selvemmäksi käy sisälliselle itselle, että nuo ylpeällä varmuudella jul-

kilausutut teorialat eivät voi tässä suhteessa olla miksikään avuksi, — että kaikki edistyminen taistelussa aistillisuutta vastaan voi käydä päinsä ainoastaan tunnustamalla oman mitättömyy- tensä, s. o. yhtäikaa sekä oman kykynsä saa- vuttaa täydellisyyttä, että oman suuren etäi- syytensä siitä. Ja niinkuin hän ei koskaan ollut sisällisesti uskonutkaan noihin teorioihin, joiden tarkoitus oli ainoastaan salata hänen orjuut- tansa, niin hän nyt alkaa tuntea tarvitsewansa semmoisia korkeita elämänohjeita, joihin hän voi sisällisesti uskoa ja siten saada itsenäistä voimaa aistillisuutta vastaan. Tämä tovereilta kätkeyty tarve panee hänet katsomaan ulommas ympärillensä, tutkimaan mistä häntä siveellisesti ylempänä seisovat ihmiset saavat voimaa oikein elääksensä, ja on hänen sydämmellensä kai- kessa salaisuudessa äärettömän tärkeätä, että on olemassa uskonnonperustajia tai siveyden tai lääketieteen opettajia, joiden tehtävänä on tuottaa maailmaan elämänohjeita ja niin osoittaa voiman lähteeseen.

Ne opettajat, jotka sanovat että nuorisolla ei ole kuin vastahakoisuutta elämänohjeisin ja että hyvän neuvoja on maailmassa aina tar- peeksi, erehtyvät; sillä se, mitä oppilas hakee, ei ole satunnaisia hyvän neuvoja ja kauniita sanoja siveellisyydestä, vaan semmoisia elämän- ohjeita, joihin hän voi *uskoa*.

Sentähden kaikkina aikoina on ihmisillä ollut pakko tuoda esiin käsityksensä korkeimmasta normista tässä sen tärkeimmässä elämänskysymyksessä. Sillä vaan korkeimpaan voi kukaan todella uskoa.

Kuinka on meidän aikanamme? Onko meillä tarjona selvyyttä siitä mikä on korkein ohje sukupuolielämässä? Uskommeko me edes että löytyykään yhtenäistä totuutta tässä asiassa, s. o. samaa elämäntietä kaikille ihmisille?

Tässä tarkoituksessa on hyvä läpikäydä pääasiallisimmat näkökannat, mitkä meidän aikanamme tavataan sukupuolielämän kysymyksessä.

Kirkon antama elämänohje. Pääkohta *evankeliumissa*, mikä koskee tätä kysymystä, kuuluu: »Ja fariseukset tulivat hänen tykönsä, kiusasivat häntä, ja sanoivat hänelle: saako mies eritä vaimostansa kaikkinaisen syyn tähden? Niin hän vastasi ja sanoi heille: ettekö ole lukeeneet, joka alusta ihmisen teki, mieheksi ja vaimoksi hän heidän teki? Ja sanoi: sentähden pitää ihmisen luopuman isästänsä ja äidistänsä, ja vaimoonsa sidottu oleman: ja ne kaksi tulevat yhdeksi lihaksi: niin etteivät he ole enää kaksi, mutta yksi liha. Jonka siis Jumala yhteen sovitti, ei pidä ihmisen sitä eroittaman. Ja he sanoivat hänelle: miksi Mooses käski antaa erokirjan, ja hyljätä hänen? Sanoi hän

heille: teidän sydämmenne kovuuden tähden sullei Mooses eritä teitä teidän vaimoistanne: vaan ei alusta niin ollut» (Mat. 19: 3—8). »Te kuulitte sanotuksi vanhoille: ei sinun pidä huorin tekemän, mutta minä sanon teille: jokainen, joka katsoo vaimon päälle, himoitaksensa häntä, niin hän teki jo huorin hänen kanssansa sydämessänsä» (5: 27, 28). »On myös sanottu: jokainen, joka emäntänsä hylkää, muutoin kuin huoruuden tähden, hän saattaa hänen huorin tekemään: (toisen käännöksen mukaan: hän, paitsi omaa huoruuttansa, saattaa hänen huorin tekemään:) ja joka nai sen hyljätyn, hän tekee huorin» (31, 32). »Hänen opetuslapsensa sanoivat hänelle: jos miehen asia niin on vaimon kanssa, ei sitte ole hyvä naida. Niin hän sanoi heille: eivät tätä sanaa kaikki käsitä, mutta ne, joille se annettu on. Sillä muutamat ovat kuohitut, jotka äitinsä kohdusta niin syntyneet ovat: ja ovat kuohitut, jotka ihmisiltä kuohitut ovat: ja ovat kuohitut, jotka taivaan valtakunnan tähden itse heittänsä kuohinneet ovat. Joka sen taitaa käsittää, se käsittääkään» (19: 10—12).

— *Paavali* sanoo ensimmäisen korinttilaiskirjeen 7 luvussa vastaukseksi siihen, mitä häneltä oli kirjeellisesti kysytty: »Hyvä on miehelle, ettei hän vaimoon ryhdy. Mutta huoruuden tähden pitääkään kukin oman vaimonsa, ja jokainen pitääkään oman miehensä. Mies antakaan

vaimolle velvollisen mielisuosion: niin myös vaimo miehelle. Ei ole vaimolla valtaa omalle ruumiillensa, vaan miehellä: ei myös miehellä ole valtaa ruumiillensa, vaan vaimolla. Älkää toinen toistanne välttäkö, jollei se ole molempain suosiosta hetkeksi, että teillä jouto olisi paastota ja rukoilla: ja tulkaat jälleen yhteen, ettei saatana teitä kiusaisi teidän himonne hillimättömyyden puolesta. Mutta sen sanon minä teille suomisen ja ei käskyn jälkeen. Sillä minä tahtoisin, että kaikki ihmiset niin olisivat kuin minäkin olen; mutta jokaisella on oma lahja Jumalalta, yhdellä niin ja toisella näin. Vaan minä sanon naimattomille ja leskille: se on heille hyvä, jos he ovat niinkuin minäkin. Vaan elleivät voi heitänensä pidättää, niin naikoon; sillä parempi on naida, kuin palaa.» — *Katolilainen kirkko*, kuten aina kirkot, teki Kristuksen osoittamasta sisällisestä elämänohjeesta oman määräämän ulkonaisen pakkolain, säääten, että ne, jotka virallisesti elävät »taivaan valtakunnan tähden«, ovat kielletyt avioliittoa rakentamasta. Siveellisyysskysymys ei ole ainoa, joka on kärsinyt siitä, että kirkko näin on asettunut jumalallisen lain taakse ja julistanut sen ihmisille omanansa. Totuttaen ajattelemaan, että kieltäytyminen on *kirkon* vaatimus, se hävitti ihmisiltä tunnon siveysvaatimuksen lähteestä. Ja sen mukana oli tietysti poissa kaikki voima

elämänohjeelta, sillä rakkaudesta kirkkoon ei voi kukaan pysyä puhtaana. — *Luterus*, joka niinikään oli kirkon mies, ei nähnyt tätä syytä vallitsevaan epäsiiveellisyyteen, vaan luuli, että katolilainen kirkko oli väärinkäsittänyt Kristuksen elämänohjeen. »Aviosääty,« sanoo *Luterus* suuremmassa katkismuksessaan, »ei ole ainoastaan kunniallinen, vaan tarpeellinen ja Jumalan ankarasti käskemä sääty, niin että kaikkein säätyjen yhteisesti, sekä miesten että vaimoin, jotka vain luonnosta siihen soveliaita ovat, tulee siinä elää: paitsi muutamia sangen harvoja, jotka Jumala erinomaisessa neuvossaan on eroittanut, etteivät ole avioliittoon kelpoisia, taikka armosta sillä korkialla ja ylönluonnollisella vapaudella lahjoittanut, että taitavat ulkona siitä säädystä pitää puhdasta elämää. Sillä jos luonto saa semmoisena asua ja pysyä, kuin miksi sen Jumala on luonut: niin on varsin mahdointa puhtaana ulkona aviosäädystä elää. Sillä liha ja veri ei taida muuttaa luontoansa, ja luonnollinen himo ja lihan taipumus pitää estämättä tavallisen laatunsa, niinkuin joka ihminen tietää. Sentähden että lihan himo jollakin muotoa vältettäisiin, on Jumala säättänyt aviokäskyn, että itsekullakin olisi oma laillisesti määrätty osansa ja siihen tyytyisi, vaikka tässäkin Jumalan armoa tarvitaan, että sydän samassa olisi puhdas.«

Tämä Luteruksen katsantotapa nyt muodostaa meidän kirkkomme kannan asiassa. Nuo »sangen harvat, jotka Jumala armosta ylenluonnollisella vapaudella lahjoittanut on,« ovat silinneet vähitellen kokonaan pois, kun on ollut kysymys yleisestä elämänohjeesta heikoille ihmisille, sillä kukapa pystyisi seuraamaan ylenluonnollisen jumal'ihmisen esimerkkiä taikka pyrkiä ylemmäksi Luterusta, joka itsekin meni naimisiin.

Meidän päivinämme on kaikki se, mitä Luterus kirjoitti halveksitun avioliiton puolustukseksi katolilaista coelibatilitaista vastaan muuttunut varsinaiseksi uskonnolliseksi elämänohjeeksi, niin että aviollinen yhdyselämä on tehty korkeimmaksi ihanteeksi. Luteruksen kanssa sanoo aikamme hengellinen opettaja: Tavallisen ihmisen ei ole hyvä yksin olla, sillä liha ja veri ei voi muuttaa luontoansa, vaan luonnollinen himo ja lihallinen vietti täytyy saada estämättä tyydytyksensä; sentähden on Jumala säätänyt aviosäädyn, missä tämä saa tapahtua. Ulkopuolella avioliittoa sitävastoin on vietin tyydyttäminen synti. Ankarin kaikista on kielto haureutta vastaan.«

Tämä on nyt se elämänohje, jonka antaa nuorelle miehelle kirkonoppi.

Se, minkä hän tästä elämänohjeesta vastaanottaa, on tieto, että vietti on vastustamaton

luonnonvoima. Sitä samaa sanovat kaikki hänen ympärillensä.

Hän vastaanottaa sen vanhana totuutena, ikäänkuin hän olisi aina itsekin niin ajatellut. Mutta itse asiassa tämä tieto esiintyy hänelle ihan hänen huomaamattansa uutisena. Sillä siitä pitäen kuin hän alkoi ymmärtää, tähän päivään saakka, on hänessä — jokaisessa ihmisessä — elänyt itsenäinen, oman sydämen kysymys: *onko vietti minussa luonnonvoima, vai voinko minä sen voittaa*, — ja sydämmessään hän ei ole päässyt tätä kysymystä kauemmas.

Mutta kun hän nyt, huolimatta omasta kokemuksestaan, joka muistuttaa hänelle, että hänen taistellessa itsesaastutusta vastaan voittaminen ei koskaan tuntunut mahdottomuudelta ja sittemmin miehistyessä usein pelkkä ujous ja naisten pelko teki hänelle mahdolliseksi hillitä tuota vastustamatonta luonnonvoimaa, — kun hän huolimatta näistä sisällisistä kokemuksistaan, ainoastaan alituisesta korvaan toittamisesta todella rupeaa menettelemään niinkuin uskoisi vietin vastustamattomaksi luonnonvoimaksi, niin avioliittoko hänelle esiintyy ainoaksi järjelliseksi pääsöksi vaikeudesta?

Kaksi seikkaa on selvänä hänen silmiensä edessä.

Toinen on, että avioliitto pidetään yhteiskunnallisena laitoksena, ja sen rakentaminen

mahdollisena vasta silloin kuin yhteiskunnalliset edellytykset ovat käsillä, ennen kaikkea jokin varmuus aineellisista tuloista. Naimisiin meneminen siinä viattomuuden iässä, jolloin ei ole mitään tietoa tuloista, ainoastaan sen uskon perustuksella, että vietti on luonnonvoima, herättäisi naurua joka taholla.

Toinen on, että kirkko elää täydellisessä sopusoinnussa vallitsevan yhteiskunnallisen laitoksen kanssa, niin että mitä yhteiskunnan kannalta katsotaan välttämättömäksi, siinä kirkko vaikenee. Nyt on yhteiskunnassa olemassa järjestetty haureuslaitos. Ja tämän suhteen valitsee yleinen vaikeneminen. Se on *välttämätön* paha, on yleinen arvelu.

Yhdeltäpuolen siis: vietti on vastustamaton luonnonvoima, mutta sen tyydyttäminen on ankarasti kielletty ulkopuolella avioliittoa. Toiselta puolen: avioliittoon saa mennä vasta kun on tuloja.

Ja koska nuori mies ei voi uskoa, että vietti muuttuisi luonnonvoimaksi vasta papillisen vihkimisen mukana, täytyy hänen — ilman että hänelle kukaan on suorastansa silmää iskenyt — vihdoin ymmärtää, että tuon ankaran siveyskiellon takana piilee salainen lupaus olla ikäänkuin mitään huomaamatta, jos kielto tulee rikotuksi, kunhan rikkominen tapahtuu tarpeellisella peittämällä ja ilman melutta, syrjäpaikoissa.

Ensimmäinen tieto siitä, että löytyi tällaisia laitoksia, vaikutti minuun kauhistavasti. Olin 15-vuotias, kun vanhempi toveri minulle salaisuutena kertoi mimmoiset nämä paikat ovat, kuinka siellä miehet ja naiset toisiansa kohtelevat, ja todistukseksi siihen, että *kaikki* niissä kävivät, mainitsi jonkun opettajista. — Veri pysähtyi minun sydämessäni kummeksuvasta kammosta. Ihan tuntemalla tunsin kuinka kaikki käsitykseni ikäänkuin vierivät alas ja menivät palasiksi.

Mutta sen mukaan kuin kasvoin ja pilaannuin ja sen mukaan kuin entinen paheeni muuttui prostitutsiooni-elämäksi, sovin minä olevien olojen kanssa, ja minustakin rupesi näyttämään teoreetisesti luonnolliselta, että jos yhteiskunnalliset olot eivät salli miehen rakentaa avioliittoa, kun hänellä ei ole omaisuutta, niin täytyy samassa yhteiskunnassa olla sallittuna prostitutsiooni.

Tämä sovinto kirkon kannan kanssa oli ainoastaan ulkonainen. Kaikki sisällinen uskon auktoriteettiin tietysti hävisi, niin ettei tosiasiassa voinut enää nojautua siihen, että kirkko käsitti sukupuolisen vietin luonnonvoimaksi.

Mutta kun yhä oli tarpeellista pätevillä syillä kumota lapsuuden omatunto, joka ei tunnustanut viettiä luonnonvoimaksi, vaan käski voittamaan, täytyi löytyä muita teorioja, jotka

tähän tarkoitukseen olisivat kelvanneet, nimitäin uskomiseksi, että omantunnon väite oli väärä.

Semmoisia teorioja ei puutu. Ne ovat edesämme kuin tarjottimella.

Tieteen tarjooma elämänohje. Meidän aikamme on jättänyt itämaiset uskonnonperustajat ja keskiaikaiset reformaattorit sikseen, ja hakee itsenäistä elämänohjetta omasta eurooppalaisesta tieteestä.

Luonnontiede on juuri meidän päivinämme päässyt ratkaisevaan sananvaltaan. Darwinista saatuaan ensi lykkäyksen kaikki tiedemiehet semmoisella uteliaisuudella ja innolla alkoivat tutkia heille ihan uudelta kannalta avautunutta »luontoa», erittäin eläinkuntaa, että ikäänkuin unohtivat itsensä, ihmisen järkinensä. Tuntui niinkuin pitäisi ensin läpitsensä tutkia koko muu luonto, löytää kasvi- ja eläinkunnassa vallitsevat lait, ennenkuin oli aika puhua ihmisestä. Ihminenhan ei ollut muu kuin viimeinen jäsen kehityksessä; mitäpä siis hänestä saattoi olla puhetta ennenkuin itse kehitys ja sen laki oli selvitetty.

Ennen oli uskottu että siveellisyyslaki oli kätkeytynä raamatun kirjoituksiin ja ihmisten sydämmeen. Ja siksi kai syntyi papisto, joka tätä lakia kirjoituksista johti esille ja ihmisille selitteli. — Nyt sitävastoin, samalla kuin usko

teoloogeihin on haihtunut, on herännyt uusi tieteesen perustuva usko: kaiken lähde on ulkopuolinen luonto, joka on siis tutkittava ja sieltä sitten johdettava oikea, epäilemätön siveellisyyslaki. Luonto on jumalallisenkin lain ainoa kirja. Lain tulkitsemisen tehtävä on siirtynyt tiedemiehille. Kaikki on siis tulevaisuuden varassa. Mutta ihmiskunnassa elää sitkeä usko, että *sieltäpäin* totuus on nyt löytyvä.

Sekin siveellisyyslaki, joka koskee ihmisen suhdetta toiseen sukupuoleen, oli siis löydettävä ympäröivän luonnon vertailevasta tutkimisesta. Mutta kun yleisö tietysti ei voi odottaa tieteen vastausta ja elää niinkauan ilman mitään elämänohjetta, on luonnollista, että sen täytyy edeltäpäin arvata, mihin suuntaan vastaus tulee käymään ja elää sen mukaan. Jokainen ihminen sitäpaitsi voi itse nähdä luonnon ympärillensä. »Oikein arvostellen pariutumiselämää luonnossa hän on löytävä oikean ohjeen omalle sukupuolielämälleen.»

Se elämänohje, johon tiede, ennenkuin se vielä on ratkaitsevan sanansa lausunut, noin ikäänkuin edeltäpäin viittaa jokaiselle yksityiselle, on, että ihminen menetelköön niinkuin kunkin ruumiillinen terveys vaatii. Kaikki on luonnonmukaista, mikä on sopusoinnussa ruumiillisen terveytemme kanssa. Käytännöllinen neuvo on siis se, että vietin tyydyttäminen on

ihmiselle sallittu siinä määrässä, mikäli hän ei tunne siitä voimain vähennystä eikä ruumiillista haittaa. Tämä kanta on ristiriidassa kirkollisen kannan kanssa siinä, että kun jälkimäinen antaa ratkaisevan merkityksen Jumalan säätämälle avioliitolle, pitää edellinen luonnon ääntä ensimmäisenä määrääjänä ja avioliittoa inhimillisenä laitoksena, joka aikojen kuluessa voi hävitä ja vaihtua toisiin vapaampiin elämänmuotoihin. Mitä tähän luonnon ääneen tulee, niin ymmärretään sillä viettiä, joka määrätyllä iällä ilmestyy, ja voi ilmestyä myöskin riippumatta mistään ihanteellisesta rakkaudesta johonkin erityiseen henkilöön toisesta sukupuolesta.

Se lähde, josta tämä elämänohje koettaa osoittaa voimaa taisteluun viettiä vastaan, milloin tämä on voitettava, on itsensä säilyttämisen vaisto. Siihen täytyy ihmisen nojautua. Hänen täytyy saada voimaa viettiä vastaan tuntiessaan sitä vahinkoa, joka seuraa sukupuolielämän väärinkäyttämisestä, ja hänen täytyy aina pitää mielessään sen normaalin ja ruumiillisesti terveen olennon kuvaa, joksi hän pyrkii.

Tämä elämänohje on siis johdonmukaisempi kirkon antamaa elämänohjetta, koska se osoittaa voimaa itsestänsä, eli siitä ruumiillisen terveyden ja hyvinvoinnin ihanteesta, johon elämänohje viittaa niinkuin ihmisen korkeimpaan saavutettavaan.

Tätä kantaa tunnustavat, jos kysymys ei ole julkisesta mielipiteensä lausumisesta, enimmäkseen aikamme maallikot. Ja he tunnustavat sitä ei ainoastaan minään satunnaisena mielipiteen vaihtona yksityisissä keskusteluissa, vaan elämän tärkeimmissä ja ratkaisevimmissä tilaisuuksissa. Sillä se muodostaa aikamme ihmisten vakaumuksen, siitä huolimatta mitä he julkisuudessa puhunevatkin. Lääkäri, virallisena auktoriteettina, neuvoo sairastansa naimisiin, mutta luottamuskeskustelussa tutumman sairaan kanssa, jolloin hänen on ottaminen lukuun, että hänen velkaantuneen ystävänsä on niin hyvin kuin mahdollon mennä avioliittoon, hän sanoo vaan, että täytyy hakea yhteyttä naisten kanssa. Tapahtuu myöskin yhtä usein, että isät, jotka eivät voi sallia, että heidän nuoret, toivorikkaat poikansa ainoastaan viettävät tyydyttämisen vuoksi nimenisivät umpimähkään naimisiin ja siten pilaisivat koko vastaisen asemansa ja yhteiskunnallisen uransa, neuvovat heitä, ainoana mahdollisuutena, käyttämään yhteyttä naisten kanssa, joista pääsee maksulla. He neuvovat puhtauteen ajatuksissa, he neuvovat unohtamaan nuo yhtymiset heti kun ne ovat tapahtuneet, he neuvovat pitämään niitä ainoastaan välttämättömänä luonnon suorituksena, jota ei saa mielikuvituksessa säilyttää, vaan täytyy pitää ulkopuolella ajatuspiiriään. Ja näin neuvoessaan he

eivät suinkaan menettele punnitsematta. He tekevät sen parhaimmassa tarkoituksessa, jaksavat lapsilleen parhaan tietonsa ja ymmärryksensä. Se on heidän vakaumuksensa siitä, mikä on paras heidän omille lapsilleen, joitten menestymisestä ei kukaan niin huolehdi kuin he.

Lääkärien antama elämänohje. Viralliset lääkeopin auktoriteetit, ollen valtion palveluksessa, joka puolestaan nojautuu virallisesti kirkon siveyskäsitteisiin, eivät ole koskaan voineet löytää selvää ja varmaa kantaa tässä asiassa. Toisella puolella on heillä kehitysoppiin vetoova ajanhenki ja toisella valtiokirkko. — Kuitenkin on viime aikoina, erittäinkin tuon herättävän ja voimakkaan pohjoismaisen kaunokirjallisuuden vaikutuksesta virallinen lääketiede ollut pakotettu kantansa ilmaisemaan, ja on sentähden olemassa jo useita julkaisuja tältä taholta.

Niinpä on tunnettu lundilainen professori S. Ribbing, joka kirjassaan »Sukupuolielämän terveys- ja siveysoppi« tekee ankaran hyökkäyksen »ajan henkeä» vastaan ja tarmonsaa takaa todistelee, että yhdyselämä saa alkaa vasta avioliitossa, torjunut innolla sitä yleiseksi tullutta epäluuloa, että kaikki lääkärit muka poikkeuksetta neuvovat nuoria miehiä hakemaan yhteyttä naisten kanssa avioliitosta riippumatta. Hän ei sano tietävänsä ainoatakaan

lääkäriä, joka ei kehottaisi ehdottomaan kieltäytymiseen ennen avioliittoa.

Olkoon tämän asian laita kuinka tahansa, hänen kirjansa mukaan tahdon esittää useiden etevien ammattimiesten julkisia lausuntoja.

Kraft-Ebing: Lukematon joukko säännöllisessä terveydentilassa olevia miehiä voi kieltäytyä sukupuolivietistä, eikä tämä pakollinen kieltäytyminen tuota mitään haittaa heidän terveydellensä.

W. Acton lausuu samaan suuntaan, että naimaton nuoriso voi ja sen täytyy pysyä ehdottomasti puhtaana, ollenkaan pelkäämättä mitään vahingollisia seurauksia terveydelle.

Oesterlen sanoo: »nuorison täytyy oppia kieltäytymään ja odottamaan milloin sen aika tulee.«

A. C. Beale (professori Lontoon yliopistossa) kirjoittaa: »Arvelu, että, milloin avioliitto on mahdoton, luonnollinen pariutumiselämä ulkopuolella avioliittoa olisi välttämätön, kaipaa kaikkea perustusta ja on väärä. On välttämätöntä pontevasti julistaa, että ankarin kieltäytyminen ja puhtaus on aivan sopuissuissa fysiologisten lakien niinkuin siveellistenkin kanssa, ja että himojen päästämistä valloilleen voi puolustaa yhtä vähän fysiologisilla tai psykologisilla syillä kuin siveellis-uskonnollisilla.«

Voipi lisätä vielä seuraavia lausuntoja:

Kuuluisa New-Yorkin professori *Gowers* sanoo, että lääkärit, jotka sallivat ja joskus neuvovatkin vietin tyydyttämistä ulkopuolella avio-
liittoa, ovat väärällä tiellä. Luulo, sanoo hän, että sukupuolielämän nautinto on ihmiselle ehdottomasti välttämätön, on vailla kaikkea järjellistä pohjaa. Lopuksi *Gowers* suuren kokemuksensa perustuksella, jonka hän on saavuttanut hermotautien alalla, ilmoittaa, ettei kukaan ole koskaan tuntenut terveytensä pilaantuvan kieltäytymisen vuoksi.

Tri *Jules Worms*, eräs etevä Pariisin lääkäri, on kieltäytymisestä lausunut seuraavaa: »Haureellisuudella on kylliksi suuri joukko asianajajia, jotka vakuuttavat, että kieltäytyminen on nuorisolle haitallinen terveydellisessä suhteessa. Mitä minuun tulee, niin käytäntö ja kokemus, samoin kuin fysiologiset havainnot ovat tuoneet minut siihen vakaumukseen, että kieltäytymistä on nuorukaisille neuvottava. Niissäkin tapauksissa, missä se on pakollinen, kuten olen huomannut koko lääkärinäoloaikani, ei sen seurauksena ole suinkaan terveyden huononeminen, josta niin paljon kaikkialla puhutaan.«

Muutamia huomattavia lääkeoppineiden lausuntoja esitän vielä tuonnempana.

Löytyy sitten koko joukko kehoitus- ja opastuskirjallisuutta nuorisolle, joissa myöskin kehoittamalla kehoitetaan kieltäytymiseen *ennen avioliittoa*, ja joissa sangen usein päälliseksi käytetään kaikellaisia pelotuskeinojakin tarkoituksen saavuttamiseksi. Ja tämä tarkoitus on: pelastaa nuoriso siitä suuresta vaarasta, joka sitä uhkaa, jos se ennen avioliittoa hakee sukupuolielämän tilaisuutta, — vaaraa, joka turmelee sekä sen siveelliset tunteet että veneeristen tautien kautta ruumiillisen terveyden. Ei voi suinkaan valittaa, ettei olisi nuorisolle kyllin elävissä väreissä kuvattu, mitä seurauksia tuottaa vapaa sukupuolielämä ennen avioliittoa.

Näin ollen jos, kuten professori Ribbing vakuuttaa, lääkärienkään joukossa ei ole niitä, jotka väittäisivät, että luonnollinen sukupuolielämä riippumatta avioliitosta olisi nuorisolle terveellinen, mistä tulee se, että nuorisossa sitenkin sitkeästi pysyy käsitys sukupuolielämän terveellisyydestä ja siis välttämättömyydestä?

Epäilemättä siitä syystä, että he itse päättävät ketä tässä asiassa on kuulostettava ja mistä opetus löydettävä.

»Kyllähän naineiden on hyvä puhua,« he sanovat ja tarkoittavat sanoa, että sinä, joka naineena miehenä elät säännöllisessä yhdyselä-mässä, et ole oikea mies meille neuvoja antamaan ja kehoittamaan kieltäytymiseen; olisit

silloin puhunut kun olit naimaton, niin olisimme sinua kuulleet. Meiltä naineilta, jotka elämme yhdyselämässä, he tulevat aina, kaikista puheistamme huolimatta, ottamaan sen opin, mitä me teossa itse seuraamme, opin, että vietin säännöllinen tyydyttäminen on ihmiselle luonnollinen ja terveellinen. Neuvoa kysyäkseen he voivat parhaiten kääntyä lääkeoppia lukevien toveriensa puoleen, jotka niinkuin hekin ovat naimattomia. Mutta juuri nämä naimattomat lääkäririkokelaat luottamuskeskusteluissa toveriensa kanssa eivät käske näitä ehdottomaan kieltäytymiseen, vaan pitävät ikäänkuin heidän puoltansa. Luottamus niihin vanhempiin lääkäreihin, joilla on julkista merkitystä, on vähäinen, koska epäillään, että näiden lausunnot täytyvät pakostakin olla yhtäpitäviä virallisen mielipiteen kanssa, jonka mukaan vietin tyydyttäminen muuttuu vasta avioliitossa terveelliseksi ja luonnolliseksi. *Ja vaikka tällainen neuvoja olisi lääkeopin professori, he eivät ota kuullakseen mitä hän sanoo heille kieltäytymisen välttämättömyydestä ennen avioliittoa, vaan panevat merkitystä ainoastaan siihen, mitä hän puhuu vietin tyydyttämisestä avioliitossa.

Tässä tahdon siteerata professori Ribbingin lausunnon vietin tyydyttämisestä avioliitossa, saman professorin, joka niin monipuolisesti selittelee nuorisolle kieltäytymisen välttämättö-

myyttä ennen avioliittoa ja niin kiivaasti nousee luonnontieteihin nojautuvaa ajanhenkeä ja sen kaunokirjallisuutta vastaan. Kaikki, mikä tarkoittaa siveellisen totuuden esittämistä, pitäisi olla helppo pukea hienoihin sanoihin, mutta professori Ribbingin lausuntoa on vaikea lukea, niin hyvässä tarkoituksessa kuin se onkin kirjoitettu.

»Lääkärit ja siveysoppineet, sanoo hän, ovat kaikkina aikoina koettaneet ratkaista kysymystä, kuinka usein aviollisen yhtymisen täytyy tapahtua. Kaikissa uskonnollisissa opeissa ja laeissa löytyy huomattavia säädöksiä tästä asiasta, joiden tarkoitus osaksi on suojella vaimoa miehen liialliselta vaateliaisuudelta, mutta osaksi taata hänelle vähin määrä pariutumisen nautintoja. Toisissa tapauksissa taas pannaan ratkaiseva merkitys jälkeläisten terveyteen. Zoroaster vaati, että mies yhtyisi kerran 9 päivässä, Solon 3 kertaa kuukaudessa, Muhamet kerran viikossa; näissä tapauksissa naisella ei ole oikeus vaatia eroa. Vanhojen rabbiinien säännöissä nämät vaatimukset vaihtelevat miehen toimen ja yhteiskunnallisen aseman mukaan: nuoret, voimakkaat miehet, jotka eivät ole kovassa työssä, ovat velvolliset yhtymään vaimojen kanssa joka päivä, käsityöläiset kerran viikossa, kovassa työssä olevat miehet vaan kerran kuukaudessa jopa useammassakin kuukaudessa.

»Tätä asiaa koskevista, meille tunnetummista säännöksistä on mainittava Luterin neuvo täyttää aviovelvollisuuksia kahdesti viikossa. Epäilemätöntä on, että Luter sekä tällä säännöllään että paljolla muulla, mitä hän puhui ja kirjoitti avioliitosta, tuotti kieltämättömän hyödyn sukupuolisen siveysopin kehitykselle. Keskiajan raakuus ja uudistusajan raju intohimisuus löysivät rajansa sekä hänen opissaan että hänen vaikuttavassa esimerkissään.

»Moni aviopari tulisi onnellisemmaksi, jos se perhe-elämässään noudattaisi näitä periaatteita. Säännöllisissä oloissa mies ei tarvitse seurata edes yllämainittujakaan määräyksiä; paitsi luonnollisten keskeytysten aikana hänellä voi vapaasti olla kolme-neljä yhtymistä viikossa. Tässä ei yleensä voi määrätä lukua niin, että se sopisi kaikille. Yhtymisellä on semmoinen luonnollinen meno, jonka täytyy tapahtua tiedottomasta vetovoimasta, ja kuka ei ole tunteitansa saastuttanut, kuka sen ohella kesken intohimoansa on huomaavainen vaimoansa kohtaan, se vähin kaikista voi joutua äärimmäisyyksiin. Niihin erilaisiin katsantotapoihin nähden, joita olen tavannut, katson tarpeelliseksi huomauttaa pitäväni täysin oikeana ja järjellisenä, jos aviopuolisot yhtyvät niin pian kuin tuntevat ruumiillista ja henkistä vetoa toisiinsa. Minä en näe syytä, miksi

heidän olisi niinä aikoina, jolloin he yleensä saavat sallia itselleen aviollisia suhteita, paneminen itselleen minkäänlaisia rajoituksia, paitsi niitä, joita vaatii huolenpito ruumiillisesta ja henkisestä terveydestä. Koetuskivi aviollisessa terveysopissa on siinä, että seuraavana päivänä yhtymisen jälkeen miehen ja vaimon täytyy tuntea itsensä täysin reippaiksi ja terveiksi, — ehkäpä paremminkin voiviksi kuin muina päivinä. Missä näin ei ole asianlaita, siinä on menty liiallisuuksiin, äärimmäisyyksiin.»

Näin Ribbing. Ja tämä on tyypillinen lääkärin katsantotapa.

Tämä on nyt myöskin sitä ainoata, minkä nuorimies ottaa korviinsa kaikesta mitä Ribbing on puhunut. Enkä minä ymmärrä miksi johtopäätös olisi niin kokonaan vääräkään. Sillä jos miehelle ja naiselle, jotka ovat vihityt, vietin tyydyttäminen tuottaa terveyttä, jopa tekee heidät seuraavana päivänä reippaammaksikin, ja jos nyt yksistään tämä terveyden ja reippauden tunne määrää milloin ja kuinka usein he saavat viettiänsä tyydyttää, niin miksei sama terveyden näkökanta ulkopuolellakin avioliittoa voisi olla määräävä. Miksei se sielläkin antaisi terveyden tunnetta ja tekisi seuraavana päivänä reippaammaksi?

Näin hän tulee siihen, mikä aina on ollut ja aina on nuorison pääargumentti: kieltäyty-

minen tuottaa minulle tuskallisimpia taisteluja, minä olen kuin tulessa, minun ajatukseni eivät saa mitään rauhaa eikä tasapainoa, minä en voi tehdä mitään, en voi ryhtyä mihinkään hyödylliseen toimeen, sillä kaikki voimani menevät taisteluun, joka useimmiten sittenkin on turha; mutta luonnollinen yhtyminen tuottaa minulle terveyden tunteen, antaa reippauden, vapauttaa minun sekaantuneet ajatukseni ja tekee helpoksi iloisen toiminnan ulospäin; enkö siis seuraaisi sitä, mikä antaa minulle terveyttä ja iloa? eikö se, mikä on minulle terveellistä, ole luonnon oma käsky minulle?

Nuori mies ei pyydä lääkeoppineilta mitään elämänohjetta siveellisessä suhteessa. Hän tahtoo heiltä ainoastaan saada tietää, mitä ruumiin terveysoppi sanoo, ja hän etsimällä etsii lääketieteeltä todistuksia siihen, että tuo voimia kulluttava taistelu viettiä vastaan on hänen miehistyneelle ruumiillensa epäluonnollinen ja epäterveellinen. — —

Mutta jos nyt lääketieteestä todellakin eroitetaan pois kaikki, mikä siinä on elämänohjetta siveellisessä merkityksessä, ja ajatellaan, ettei tämä oikeastaan kuulu lääkeoppiin, niin silloin täytyy muun muassa Ribbingin lausunnoista eroittaa myöskin ne paikat, missä hän antaa siveellisen elämänohjeen aviopareille, arvellen, ettei hän näe mitään syytä olevan kieltäytyä

vietin tyydyttämisestä, vaan että sopii yhtyä heti kun tuntee ruumiillista ja henkistä veto-voimaa toiseen. Sillä tämä on elämänohje. Silloin kaikesta tästä jääpi jäljelle vaan, mikä siinä on puhtaasti lääkeopillinen väite, ja se on, että *ihmisruumis voi kestää sangen useinkin uudistuvaa yhtymistä ilman mitään haittaa terveydelle.*

Kaikesta taas, mitä julkinen lääkeoppi puhuu elämästä ennen avioliittoa, on tietysti myöskin tehtävä johtopäätös. Käskemällä ehdottomasti kieltäytymään ennen avioliittoa lääkärit siis sanovat, että *ihmisruumis voi kestää myöskin ehdotonta kieltäytymistä ilman mitään haittaa terveydelle.* Heidän muista elämänohjeistaan aviopuolisoille käy esiin sama väite, sillä kun useimmat lääkärit vaativat rauhaa raskaalle ja sitten myöskin imettävälle naiselle, he siis käskevät miestä ehdottomaan kieltäytymiseen vähintään vuosikaudeksi, jotkut 2¹/₂ vuodeksi, alkaen siitä päivästä kuin sikiäminen tuli aviopuolisoille tiedoksi, siihen saakka kuin lapsen imetys on loppunut ja nainen saanut kaikki voimat täydelleen takasin. Eivätkä sano, että kieltäytyminen miehelle olisi tällöin haitallinen.

Näin ollen lääkeopin vastaus on selvä. Se sanoo, että ihminen voi pariutua ja olla pariutumatta ja kummassakin tapauksessa säilyttää täyden terveyden.

Tämä tulos nyt tosin ei voi antaa mitään elämänohjetta ihmiselle, s. o. mitään voimaa vietin voittamiseen, mutta sen arvo voi kuitenkin olla suuri. Sillä se on tavallaan edistys siitä katsantokannasta, joka pitää vietin tyydyttämistä jonkinlaisena luonnon välttämättömyytenä, jonka laiminlyöminen ei muka ole hyvä ihmiselle.

Kaunokirjallisuuden antama elämänohje. Tässä ei oikeastaan voisi puhua mistään yhtenäisestä ihanteesta eli elämänohjeesta, koska »kaunokirjallisuus» on jokaisen itsekohtainen käsite, joka riippuu siitä, mitä kirjoja kukin on lukenut. Yleensä voinee sanoa, ettei romaanien sankarit selvittele elämänohjeita, vaan uskovat niihin, jotka ovat yleisössä vallalla ja »rakkaus» vaan synnyttää erilaisia draamallisia tai psykologisia sattumia, joutuessaan ristiriitaan kylmän, vaativan yleisen mielipiteen kanssa.

Mutta niin ei ole laita sen tendenssikirjallisuuden, jota aikanamme ovat edustaneet Björnson ja Ibsen ja joka on yleisössä herättänyt jalostuneita siveyden käsitteitä.

Juurtunut mielipide siitä, että vietti on miehellä vastustamaton luonnonvoima, piti tai pitää naista tämän voiman palvelijana ja siis sukupuolielämässäänkin tekee hänet tahdottomaksi ja ala-arvoiseksi. Tämä kirjallisuus, jonka elävä voima oli naisvapautuksen aatteessa, käänsi

koko kärkensä olevien olojen arvostelemiseen, joiden suuri turmelus sen mielestä syntyi siitä, että toisen ihmiskunnan puoliskon, naisen tahto oli pakon alainen eikä saanut ilmaista itseänsä. Runoilijain ominaisuus on nähdä asiain ydin, ja tämä kirjallisuus näkikin ydinsyyn pahennukseen olevan siinä, että miehen vietti käsitettiin vastustamattomaksi luonnonvoimaksi. Sentähden tämän ennakkoluulon hävittäminen oli sen ensimmäinen ja päätehtävä. »Mieheltä on vaadittava samaa puhtautta kuin naiselta.» »Prostitusioonilaitos on yhteiskunnan suurin häpeä.»

Kun tämä ajan käsityksiä puhdistava liike oli vireimmillään, olin minä puolestani siinä iässä, jolloin sukupuolikysymys muodostuu tärkeimmäksi kaikista kysymyksistä. Ja minunkin käsityksiini se vaikutti hyvin paljon. Se muuttui minun eläväksi vakaumukseksi kaikki tuo, että nainen olisi vapautettava, että prostitusio on häpeä, mutta erittäinkin, että miehen täytyy *uskollisuudesta tulevaa vaimoansa kohtaan* kieltäytyä satunnaisesta sukupuolielämästä.

Mutta itse minä en muuttanut huonoa elämätäni. Luullakseni aloin elää vielä huonommin.

Nyt ymmärrän tämän kaunokirjallisuuden kannan heikkouden ja etten minä sen osoittamasta vaikuttimesta olisi voinutkaan löytää voimaa toteuttaakseni kieltäymisen elämänohjetta.

Kaiken kaunokirjallisuuden luonteelle uskollisena tämäkin kirjallisuus keskittyi »rakkauden« tunteen ympärille. Tämän rakkauden piti olla sinä voimana, joka sekä oikeutti sukupuolielämään että kielsi sukupuolielämästä, milloin rakkaus ei ollut vielä syntynyt. »Rakkaus« miehen ja naisen välillä piti sentähden saattaman niin ihanteelliseen valoon kuin suinkin. Oli todistettava, että tässä »rakkaudessa« piili koko elämän salaisuus ja tarkoitus. »On taas tullut suurten tunteiden aika,« — näillä sanoilla päättyi eräs draama, jossa rakkaus oli kaikki säätönöiset siteet rikkonut vaatien tunnustamistansa miehen ja naisen välisen yhdyselämisen ainoaksi määrääjäksi. Kaunokirjallisuuden elämänohje siis on, että vietti on tyydytettävä kun rakkauden tunne siihen oikeuttaa, ja että vietti, joka ilmestyy liian aikaisin tai jos täysikäisyydessä niin ilman ihanteellisen rakkauden tunnetta, on jotakin luonnosta poikkeavaa, kivuloista, josta täytyy kaikissa tapauksissa kieltäytyä. Ihanneihminen, tuo suurten ja voimakkaiden tunteitten ihminen, ei tiedä lapsuudessaan eikä yleensä ennen rakastumistansa mistään ristiriitaisuuksista sukupuoliasioissa. Kun hän alkaa lähestyä rakastumisen ikäjaksoa, s. o. miehistyä, näyttäytyy tämä vaan tunteiden hienostumisessa, jonkinlaisessa haaveilemisessa, joka puhkeaa korkeintaan runollisuuden virtaan.

Oikealla ajalla luonto tuopi hänen eteensä samanikäisen, yhtä viattoman ja ihanteellisen tytön. He rakastuvat toisiinsa. Luonto vie heidät vastustamattomalla voimalla yhteen. Rakkaus oikeuttaa, luonto tekee välttämättömäksi. Näin on terveissä oloissa.

Kysymys ei kuitenkaan voi olla elämänohjeesta terveille vaan juuri sairaille, eli poikkeuksille. Missä onkaan näitä terveitä luonnon ihmisiä, jotka eivät tiedä vietistä ennen rakastumista. Missä ovat ne ihmiset, joille sukupuoli-asia nuoruudessa tai rakastuessa tai kihlauksen aikana tai avioliitossa ei ole muodostanut kipeätä ristiriitaisuutta, vienyt harhaan ja synnyttänyt taistelua. Eikö jokaisella ole olemassa tuota kivuloista viettiä, erillään ihanteellisesta rakastumisesta. Eikö koko kysymys ole jokaiselle siinä, kuinka suhtautua tähän viettiin, joka on erillään ihanteellisesta rakastumisesta, ja jos se on tukahutettava, mistä saada siihen voimaa. Jos elämänohje siis on tarkoitettu meille sairaille, niin pitäisi meidän voida tukahuttaa vietti sillä ajatuksella, että sittenkuin se on tukahutettu saamme sitä jälleen tyydyttää. Mutta jos tällainen tulevaisuuden lupaus voisikin antaa minulle siihen voimaa, pitäisi minulla olla taakeita, että ollenkaan tulen rakastumaan, — että rakastun henkilöön, joka myöskin rakastuu minuun — tai etten rakastu ystäväni vaimoon ja

niin edespäin. Ne on kaikki asioita, jotka ovat jokapäiväisiä. Ja tulevaisuuden rakkaus siis siltäkin kannalta on liian epätietoista ja epävarmaa voidakseen antaa voimaa voittamaan viettiä nykyisyydessä.

Mutta minä en tehnytkään näitä vastaväitteitä enkä ajatellut niitä. Päinvastoin rupesin tämän aatteen kannattajaksi ja puhuin innolla siitä, että miehen täytyy olla puhdas *vastaisen rakkautensa vuoksi*. Miksi minä en siis muuttanut huonoa elämäntäni tämän elämänohjeen mukaan ja kieltäytynyt vastaisen rakkauden nimessä?

Omatuntokin käski minua kieltäytymään, mutta ei ilmoittanut mitään syytä käskyynsä. Jos jokin syy oli, niin se oli vaan minun lapsuuteni usko, että pitää olla puhdas, tai että Jumala tahtoo puhtautta, tai että se on välttämätöntä jotakin suurta, näkymätöntä, tästä elämästä riippumatonta tarkoitusta varten, — se oli vaan käsky niinkuin lapsille, joille ei sanota mitä varten, koska on itseselvää, että kaikki on heidän hyväkseen. Tahtomatta pitää tätä käskyä minä sitten rupesin hakemaan teorioja, jotka olisivat vakuuttaneet minua siitä, että tämä käsky oli mahdoton ja siis väärä. Kunnes kohtasin kirjallisuuden teorian eli elämänohjeen. Se oli yhtäkkiä valloittavinaan minun sydämeni, tulevinaan minun uskokseni. Mutta

vaatiessaan samaa kuin minun omatuntoni, ja asettuessaan ikäänsuun sen paikalle, se ilmoitti syyn, miksi piti kieltäytyä, — selvän, ymmärrettävän syyn, se oli: rakkauselämä tulevan vaimoni kanssa. Mutta tämä syy ei ollut se suuri, sanoin selittämätön, elämänajasta riippumaton, joka seuraa omantunnon käskyä. Ja luullakseni minä vaan petin itseni kun omistin kirjallisuuden ihanteen. Minä omistin sen kun tunsin, että sen syy oli minulle vähemmin sitova, vähemmin totinen kuin omatunto. Minussa rupesi asumaan jokin valheellinen vapauden tunne tämän vaihdon jälkeen. Ja senpätähden, huolimatta tästä kauniista, runollisesta teoriasta, käytännössä ei tuntunut enää mitään ohjaksien pitoa.

Kun on tultu kauas pimeyden maailmaan, voi ainoastaan korkein elämänohje valaista.

Mikä on korkein, ainoa elämänohje?

Elämänohjeen voi antaa ainoastaan uskonto.

Kuten jo on ollut puhe, uskonpuhdistaja Luterus pitää sukuvietin tyydyttämistä luonnon vaatimana lakina, jota ei käy terveydelle haittata rikkominen, ja tahtoo vedoten erityisiin raamatun paikkoihin todistaa, että Jumala on avioliiton säätänyt. — Vielä merkitsevämpänä pidetty mies, Paavali, sanoo, tosin vähän horjuen ja itsekunkin omaantuntoon vedoten, että »parempi on naida kuin palaa«.

Nämä kannat eivät kumminkaan ole uskonnollisia. Niitä on semmoisina pidetty vaan sen vuoksi, että uskonnollisina auktoriteetteinä pidetyt miehet ovat ne lausuneet. Mutta oikeastaan nuo lausunnot eivät ole muuta kuin terveysopillisia väitelmiä, joilla ei ole uskonnon kanssa mitään tekemistä.

Jos jotakin erityistä asiaa tahtoo arvostella uskonnolliselta kannalta, niin silloin on osoitettava sen asema yleiseen uskonnon esittämään

totuuteen. Jos siis sukupuoli-kysymystä tahtoo arvostella uskonnolliselta kannalta, niin ei saa lähteä kysymyksestä mikä on ruumiillisesti terveellistä tai epäterveellistä, »pahempi tai parempi.«

Kaikki uskonnot, ja Kristuksen perustama uskonto, on oppi siitä mitä elämä on. Ruumiillinen terveys on aina seuraus oikeasta elämänkäsityksestä, mutta oikea elämänkäsitys, joka on ihmisen pääkysymys, ei voi johtua syrjäkysymyksestä, ei siis myöskään siitä, mikä on ruumiillisesti terveellisintä.

Selittäköön tämän erotuksen seuraava esimerkki.

Jos joku uskonto opettaa, että ihmisruumis on käsitettävä Jumalan asunnoksi eli temppeliksi, niin kuinka on tällaisen uskonnon kannalta arvostettava esimerkiksi kysymystä päihdyttävistä juomista? Ei suinkaan ratkaisemalla ensin ovatko päihdyttävät juomat ruumiille terveelliset vai haitalliset. Ainoastaan se seikka, että ne saavat aikaan häiriön ajatusten ja tunteitten totisuudessa eli tekevät tämän temppelin arvottomaksi, voi vaikuttaa, että ne uskonnolliselta kannalta tulevat hyljättyiksi. Niin että jos lääkärit terveysopin perustuksella todistaisivat minulle, että ruumis voi haitatta kestää päihdyttävien juomien nauttimista tai että se on ruumiillisesti terveellistä, niin ei tällainen

lääkärien lausunto saa vaikuttaa minuun mitään. Ei siksi, etten myöntäisi lääkärin olevan omalta kannaltaan oikeassa, vaan siksi, että tahdon arvostella kysymystä aivan toiselta kannalta kuin hän, korkeammalta kannalta kuin terveysopilliselta. Päihdyttävistä juomista häiriytyy ihmisen suhde Jumalaan, tärkein asia, mikä elämässä on, se, josta kaikki muu riippuu: siis en saa juoda, ihan huolimatta siitä mitä juominen vaikuttaa ruumiini terveyteen.

Tietysti jos jonkun elämänkäsityksen seuraaminen tuottaisi ruumiillista sairautta, voisi ruveta epäilemään tätä käsitystä. Mutta niinkuin kieltäytyminen päihdyttävistä juomista ei tuota milloinkaan sairautta, niinhän kieltäytyminen sukuvietinkään tyydyttämisestä ei ole nykyisen terveysopin mukaan ruumiilliselle terveydelle missään suhteessa haitallinen.

Uskonnolliselta kannalta siis arvostellaan jotakin asiaa silloin kuin sitä arvostellaan välittömässä yhteydessä kysymyksen kanssa: mikä on minun elämäni tarkoitus. Minä voin siis arvostella sukupuoliasiaa eli löytää itselleni elämänohjeen siinä ainoastaan siten, että ensin ymmärrän mitä varten minä elän. Se, mikä minulle uskottavasti vastaa kysymykseen mitä varten minä elän, on minun uskontoni.

Niinkuin ei ole maailmassa vallalla yksi ainoa käsitys siitä mitä elämä on, niin ei ole

uskontojakaan ainoastaan yksi, vaikka kaikki ihmiset tietävät, että ainoastaan yksi käsitys elämästä täytyisi olla totuuden kanssa yhtäpitävä. Kuitenkin kaikki maailman enin tunnetut uskonnot, erittäinkin Kristuksen ja Buddan, opettavatkin samaa elämästä.

Ennenkuin antaudumme selvittelemään sukupuolikysymystä näiden uskontojen valossa, katsokaamme eikö todella löydy nykyaikaisemmissa opettajissa semmoisia, jotka ratkaisisivat kysymystä sen mukaan mitä uskovat elämän olevan.

Ei tarvitse mennä kauemmas jokapäiväisiä arveluja nähdäkseen, että jo niissä ilmaantuu tarve arvostella kysymystä tältä kannalta. »Ihmiselämän tarkoitus on synnyttää lapsia,« sanoo eurooppalaisen tieteen kasvattama yleisö, ja tahtoo, että tämän elämänkäsityksen mukaan sukupuolikysymys olisi arvosteltava. Eurooppalainen tiede on sille opettanut, että ihmiselämän tarkoituksen perille voi päästä vertaamalla ihmistä siihen luontoon, jonka keskuudessa hän asuu. Ja kun tässä luonnossa vallitsee kaksi vaikutinta: itsensä ravitsemisen ja pariutumisen tarve, niin ihmisenkin täytyy tuntea elämänsä tarkoituksen olevan kahdessa asiassa: elannon hankkimisessa ja lasten synnyttämisessä.

Äskettäin olen lukenut erään kuuluisan naislääkärin nuorille tytöille antaman elämän-

ohjeen sukupuoliasiassa. Kun tässä lausunnossa puheenalainen uskonto esiintyy mitä kauniimassa valossa, ja samalla koettaa nimenomaan osoittaa, mikä siinä voi antaa voimaa elämän-ohjetta toteuttamaan, suomennan sen tähän kokonaisuudessaan.

„Kun ihminen vapautuu aineellisen, aistillisen maailman painosta, kaikki elämän ilmiöt saavat hänen silmissään aivan toisen värityksen. Ympäristön viehätysvoima ei vähene. Päinvastoin, kaikessa näkyy uusi merkitys, luonnon eri tapahtumissa avautuu paljon suurempi voima ja tarkoitus, kuin mitä aavistaa ihminen silloin kuin hän ei vielä ole vapaa aistillisuudesta. Kaikkein vähin kasvi ja metsän jättiläinen ovat saman yleismaailmallisen lain alaisia ja opettavat sitä, joka lukee luonnon kirjaa. Ymmärrettyämme tämän asian, me näemme, että jokainen elää omaa elämäänsä ja on onnellinen siinä, olipa hänen elämänsä vaikka kuinka erilainen kuin joku toinen elämä. Niinkuin kahdella henkilöllä on erilainen ulkomuoto, niin erottaa jokaisen ihmisen sisällinenkin kokemus hänet toisesta; vapaa kehitys, jokaisen oman luonteen mukaan, antaa ihmiselle suurimman tyydytyksen.

Kolibri on onnellinen omalla tavallaan, kotka omallansa ja huuhkain omallaan. Ei kukaan voi tulla toisensa asemaan. Te voitte elää nykyisyyden elämää, onnellista ja hyödyllistä elämää, vaikka se laadultaan eroaakin muiden elämästä. Ei kuitenkaan missään asiassa ihminen voi voimakkaammin ilmaista omaa persoonallista luonnettaan ja samalla suhdettansa koko maailmaan, kuin luomiskyvyn alalla.

Ajan tultua lapsi tahtoo kävellä; hänen varpaansa jännittyvät tästä halusta, ja vihdoinkin hän kehittää lapsellisesta järjestänsä kyvyn oppia kävelemään. Myöhemmin hän oppii vetämään pikku kärryjä; tuolista ja nuorista hän laittaa itselleen hevosen ja ajoneuvot. Lasten tarhassa hän samaan aikaan

oppii paperikutousta, taittamaan paperia kaikellaisiin muotoihin j. n. e., tutustuakseen näin tieteen luonnollisiin lakeihin ja perustuksiin, joita hän sitten tulee sovittamaan mielikuvi-
tuksensa moninaisiin luomiin. Tässä me näemme luovan elämän ilmauksen. Tuo voima tehdä, luoda, niinkuin kaikki muukin kyky, lähtee hengestä, kehittyy sisästä päin, ilmaantuu elämän kaikilla teillä ja voidaan ohjata hyviin ja hyödyllisiin töihin.

Myöhemmin, nuorukaisijällä herää toisellaisen luomisen vaisto, — aviollinen pyrintö, joka sitoo hänet yhdeksi koko maailman kanssa. Jos lapsi on kasvanut järjellisissä elämäno-
loissa, jos häntä on tarpeen mukaisesti ohjattu, niin hänessä ei tähän aikaan synny mitään huonoja ajatuksia. Hän ymmärtää, että se, mitä hän tuntee, on vaan siihen asti salassa olleen ja kaikille yhteisen elämänvoiman ilmaus; että tämän kautta hän koskettaa maailman elämän suurta kehää, että hän, kuten jokainen muukin ihminen, on ainoastaan osa kokonaisuudesta.

Useimmat tytöt tuntevat luonnollisen, vaistomaisen halun omistaa lapsia; tämä halu jo lapsuuden ijässä ilmenee rakkaudessa nukkeihin ja niiden hoitamiseen. Nainen, joka haaveksii lapsetonta elämää, on valheellisten aatteiden pilaama; vaan minä kuitenkin koetan osottaa, ettei lasten synnyttäminen ole ainoa keino, millä voi tyydyttää äiti-vaistoa. Tämä vaisto voi ilmetä myöskin ylevämmällä alalla; luomistyö voi tarkoittaa henkistä, aatteellista tulosta, ja semmoisena se voi olla ihmiskunnalle vieläkin hyödyllisempi.

Tärkeätä on tietää, että elämän luova voima on kotosin hengestä ja on sen ilmestysmuoto.

Elämän voima puussa, kasvissa vastaa luonnon lakia tuottaessaan siemeniä; elämän laki ihmisessä ilmenee perhe-elämän halussa; intohimon ääni on elämän ikuisen lain ääni, joka on kotosin hengestä. Ihmisen ruumiillinen luonto on voimaton siirtämään, jollei henki sitä elähytä.

Kuuluen henkeen luovan voiman täytyy ilmaista itsensä hengessä, ja siis sen ei ollenkaan tarvitse ilmetäkseen aina palvelulla siittämisen tarkoituksia, vaan se voi tulla käytäntöön muitakin tarkoituksia varten.

Ruusun elämässä on päätehtävä tuottaa siemenet, mutta pyrkiessään tähän tarkoitukseen se antaa meille ihania kukkia ja erinomaisen tuoksun. Se voi olla täyttämättä päätarkoitustaan, mutta kaikissa tapauksissa se ilmaisee oman luovan voimansa.

Te myöskin voitte monella eri tavalla ilmaista oman luomisvaistonne, paitsikin perhe-elämää. Kirjallisessa tuotteessa, taulussa, veistokuvassa, hyvin leivotussa leivässä, kaikkein suurimmissa ja kaikkein vähimmissä luomissa nainen voi ilmaista oman luontonsa luovan voiman. Kun intohimo puhuu teille, niin te, tietäen että se on hengen voima, eikä ruumiin, te nähkää siinä käskyn toimia, tehdä työtä, luoda. Sanokaa itsellenne heti: „Minä voin olla luoja, mitä on minun luominen?“ Kysykää omalta henkiseltä olemukseltanne, mitä teidän on tekeminen, kuunnelkaa salaperäistä ääntä; jumalallinen elämä teissä antaa teille oikean vastauksen. Heti kun olette astuneet tälle ajatuksen tielle, katoaa jokainen fyysillinen vaikutin, puhtaat ajatukset saavat sijansa teidän mielessänne, ja te kerrassaan vapaudutte usmasta ja tulette tuntemaan suurentunutta henkistä voimaa.

Muistakaa, että pahe on väkevä ainoastaan teidän suostumuksellanne. Älkää myöskään unohtako voiman sanoja; kertokaa alituisesti: „hengessä ei ole pahaa.“ Silloin huonot ajatukset haihtuvat teidän ympäriltänne. „Minulla on elämää, terveyttä, voimaa.“ Ja te todella tulette terveiksi ja voimakkaiksi. „Minä elän hengen elämää.“ Ja hengen laki antaa teille voimaa, joka tarvitaan lihan voittamiseksi.

Ja niin, nuori väki, jos tiedätte, että luova voima on kotosin jumalallisesta elämästä, ja jos tulette muistamaan, että tämän voiman voi pyhittää viisaihin ja hyödyllisiin tarkoituk-

siin, teissä ei tule koskaan olemaan alhaisia ajatuksia ja tapoja. Te tulette kasvamaan voimassa ja hyvydessä, uskommaan niihin ja elämään iloksi itsellenne ja muille ihmisille.

Pimeys ei ole siellä, missä on valo; sairautta ei ole terveessä elimistössä. Samaten ei epäsiiveellisyydellä ole mitään sijaa, kun ihmiset suuntaavat hyödylliseen asiaan sen voiman, joka luo elämää. Silloin puhdas elämä tulee puhtaiden aikomusten seuraukseksi. Eläkää tunti tunnilta ja minuutti minuutilta tietäen, että teissä on läsnä hyvyyden henki eli jumalallinen henki. Kylväkää hyvien ajatusten siemeniä, ja ihmiset korjaavat hyvien töiden sadon.“

Tässä lausunnossa siis sanotaan, että nainen tuntee lasten synnyttämisen välittömäksi luonnon eli hengen käskyksi itselleen ja siksi tehtäväksi, jossa hän voi ymmärtää hänen elämän-tarkoituksensa olevan.

Niin uudelta kuin tämä kanta, näin lausuttuna, tuntuukin, on se itse asiassa hyvin vanha. Se on sama, joka ilmestyy vanhassa testamentissa, sanoissa: »kasvakaat ja lisääntykää ja täyttäkää maata.» Näissäkin sanoissa käsitellään ihmisen korkeimmaksi tehtäväksi lasten synnyttäminen ja kasvattaminen.

Jos siis jokin elämänohje sukupuoliasiaassa perustuu tämmöiseen elämäнкäsittämiseen, niin on se uskonnollinen elämänohje, koska sukupuolien välisen yhtymisen oikeutta tai luvattomuutta ei arvostella sen mukaan mitä heille on terveellistä tai epäterveellistä, vaan sen mukaan missä määrin sen tarkoitus on sopusoinnussa elämän tarkoituksen kanssa.

Tosin vanhan testamentin juutalaiset, pitäen itseänsä kansan opettajina, eivät ajatelleet jokaisen yksityisen asiaksi ymmärtää oman elämänsä tarkoitus, vaan että ainoastaan heidän tehtävänsä oli johtaa kansaa kokonaisuudessaan lakien ja laitosten avulla oikeita tarkoituksia kohden. Näin oli avioliittolaitoksenkin tarkoitus pakottaa yksityisten hillittömät sukupuoliset intohimot sopusointuun elämän tarkoituksen kanssa: synnyttää ja kasvattaa lapsia. Avioliiton sisäpuolella taas käsitettiin sukupuolinen yhdyselämä yksityiseen nähden luvallisena nautintona, ilman että yksityisen itse tarvitsi sen enempää huolehtia elämän tarkoituksesta.

Mutta kun tämä vanhan testamentin elämäнкäsitys (lisääntykää ja täyttäkää maata) esiintyy jalostuneessa muodossa meidän päivinämmä, kuten ylläkerrotussa lausunnossa, niin silloin on jo kysymys, että jokainen yksityinen, itse käsittäen oman elämänsä tarkoituksen, pitäisi tätä tarkoitusta elämänohjeena sukupuoli-asiassa. Tämä elämäнкäsitys sitoo sukupuolisen yhtymisen ehdottomasti tarkoitukseensa, niin että se oikeuttaa yhtymisen ainoastaan jos sen toivottu tarkoitus on synnyttää lapsi, ja pitää siis yhtymistä ilman tarkoitusta, hyljättävänä aistillisuutena, lankeemuksena. Eikä se siis pidä avioliittoa suinkaan semmoisena laitoksena, jossa ihmisille olisi valmistettu tilaisuus »vastustamat-

toman luonnonvoiman« säännölliseen tyydyttämiseen.

Mimmoiseksi siis ihanne-avioliiton pitäisi tämän uskonnollisen kannan mukaan muodostua?

Nainen saapi enintään kuukauden kuluttua tietää onko yhtymisellä ollut toivottu seuraus. Jos on, niin uusi yhtyminen luonnollisesti ei voi tapahtua ennen kuin lapsi on synnytetty, imetetty ja äiti täydellisesti palauttanut voimansa. Muussa tapauksessa seuraava lapsi tulisi kärsimään henkistä ja ruumiillista vahinkoa, ja se ei suinkaan voi soveltua sen ihmisen tarkoituksiin, joka pitää elämäntehtävänänsä synnyttää maailmalle lapsia. Ihanneavioliitto siis senkin elämänohjeen mukaan, joka on lausuttu sanoilla: lisääntykää ja täyttäkää maata, vaatii ihmiseltä kieltäytymistä sukuvietin tyydyttämisestä, ja käskee yhtymään ainoastaan tarkoituksessa synnyttää maailmalle sekä ruumiillisesti että siveellisesti terveitä lapsia.

Mutta, kuten jo monasti on ollut puhe, totisen elämänohjeen koko merkitys pitää oleman siinä, että se itsessään sisältää sen lähteen, josta vuotaa voimaa sitä toteuttamaan. Kun yllämainittu elämänohje vaatii samaten kuin

omatuntokin kieltäytymistä nuoruudessa, kieltäytymistä miehuuden iässä ja kieltäytymistä avioliitossa, niin syntyy kysymys, mistä se osoittaa voimaa taisteluun intohimoa vastaan? Jos se on todellakin uskonnollinen elämänohje, niin sen täytyy osoittaa voimaa siitä tarkoituksesta, jonka se sanoo elämällä olevan. Tässä siis se tieto, että ihminen on lähetetty maailmaan luomaan — synnyttämään uusia ihmisiä, pitäisi antaman intoa ja voimaa kieltäytymiseen, milloin vietin tyydyttämisellä ei ole sanottua tarkoitusta.

Näin tulee esille tämän teorian puutteellisuus. Jos voisikin olla oikein, että nuori, fyysisessä kukoistuksessa oleva, kaikinpuolin terve tyttö, tuntiessaan itsessään intohimoa, pitää tätä Jumalan eli luonnon kutsumuksena synnyttämään lapsia, niin ainakaan ei liian nuorilla tai liian vanhoilla tai ruumiillisesti heikoilla tai sairailta tytöillä, joilla kaikilla kuitenkin on intohimoja — voi olla tällaisia elämäntarkoitusta, eivätkä he siis saa käsittää, että heidän intohimonsa olisi Jumalan tai luonnon ääni. Mutta mikä antaa heille voimaa tukahuttamaan intohimoa. Sekö tieto, että he ovat mahdottomat palvelemaan elämän korkeinta tarkoitusta?

Mitä miehiin tulee, niin on vielä vaikeampi ajatella että lasten synnyttämisen tarkoitus voisi innostuttaa heitä kieltäytymään vietistä siinä

iässä tai semmoisissa oloissa, jolloin tällöinen tarkoitus ei voi heille tulla kysymykseen.

Jotakin pitää siis tulla lisään elämäntarkoituksen määrittelyyn, että se voisi olla *kaikkien* ihmisten elämänvievättimenä ja kaikille voiman lähteenä. Ja oikeastaan, onkohan tuo loppumattoman lisääntymisen elämäntarkoitus kotoisinkaan ihmissydämen syvyydestä, eiköhän se ole vaan semmoinen elämänmäärittely, joka on keksitty sen oletuksen perustuksella, että ihminen ei kuitenkaan voi välttää lisääntymistensä, elämänmäärittely, joka on lainattu ulkopuolisesta luonnosta ja sovitettu ihmiseen. Oikea ihmiselämän tarkoituksen määrittely täytyy olla riippumaton teorioista, riippumaton yleensä järjen päätelmistä, sen täytyy olla itsenäinen, ei mistään muusta johdettu, vaan kaikkea muuta alistava välitön tiedoksi saanti, ilmestys.

Kuten ylempänä jo on sanottu, todellisten uskontojen merkitys on siinä, että ne vastaavat ihmisille, mikä on elämän tarkoitus, ja tekevät sen kaikki ilmestyksen perustuksella.

Mutta ennen kuin lähemmin tarkastamme tällöistä elämän määrittelyä, on hyvä edeltäpäin vastata muutamaa mahdolliseen väitteeseen.

Sanotaan: jos tieto siitä kuinka on menetteleminen sukupuoliassissa riippuu elämäntarkoituksen ymmärtämisestä, niin tuskin moni-

kaan pääsee asiasta selville, sillä siihen vaaditaan erinomaisempaa sielun kykyä ja tottumusta ajattelemaan.

Todellakin olisi outoa, jollei esimerkiksi kokematon nuorukainen voisi päästä tietämään kuinka menetellä, ennen kuin on tunkeutunut tämän suuren kysymyksen ylimpiin korkeuksiin. Mutta asia ei ole niin. Jokaisella ihmisellä löytyy — ja usein sitä selvempänä mitä nuorempi hän on — välitön tieto siitä kuinka hänen on menetteleminen. Se tieto on hänen omatuntonsa.

Omatunto vaatii häneltä juuri sitä, mitä hän vaatisi itseltään, jos ymmärtäisi oman elämänsä tarkoituksen. Mutta sen sijaan hän lakkaa uskomasta omaantuntoon. Eikä nyt kukaan käske häntä rakentamaan teorioja. Hän itse rupeaa pitämään niitä tarpeellisina, ensin alussa, kuten jo ylempänä on mainittu, todistaakseen omantuntonsa kumoon, mutta sitten, oman tunnon vajetta ja aistillisuuden tehtyä hänet orjaksensa, todella löytääkseen uskottavan elämänymmärryksen ja siitä ammentaa voimaa tätä orjuutta vastaan. Mahdollista on että selviytyminen noiden tilapäisten teorioiden hienokutoisesta ja monimutkaisesta valheesta vaatii joltakulta ihmiseltä suuria järjen ja sielun ponnistuksia. Mutta useimmilla, ja juuri niillä, joilla ei ole ollut aikaa eikä tarpeellisia järjen lahjoja

kutoa itseänsä viekkaampaan valheesen, ensimmäinen todella rehellinen halu nähdä oma menneisyytensä oikeassa valossa ja pyrintö saada voimaa uudesta voiman lähteestä, oikeasta elämän ymmärtämisestä, täytyy johdattaa mieleen, etteihän totuus ole eilispäivän lapsi, ja auttaa näkemään kaikkien ajan vähäpätöisten teorioiden ylitse suureen ajasta riippumattomaan elämänoppiin, joka jo on ihmiskunnan oma eikä ole vasta luotava, — joka antaa vastauksen kysymykseen, mikä elämäntarkoitus on, niin että vielä tänäpäivänä miljoonat ja sadat miljoonat ihmiset, jotka ovat eksyneet omastatunnostansa, voivat, uskoen siihen, jälleen menetellä oikein ja elää.

Korkein elämänymmärrys on, että ihminen elää Jumalan tahdon täyttämiseksi, on lähetetty toteuttamaan Jumalan asiata maan päällä.

Tämä meille Kristuksen kautta tunnetuksi tullut elämänviisaus eli uskonto käsittää Jumalan sisälliseksi, niin että ihminen tuntee Jumalan tahdon omasta poikasuhteestaan häneen.

Tämä elämänviisaus siis oikeastaan on vaan selitys siitä mitä omatunto on. Ja elämisen koko viehätyksen ja voiman se ammentaa tästä selityksestä, opettaen, että omatunto, s. o. hyvän tieto ja rakkauden tahto ihmisessä, on kaikkivaltiaan hengen elävä ääni, sen jälleen löytäminen ja seuraaminen tekee yhdeksi Ju-

malan kanssa ja perustaa ihmiselle kuolemasta riippumattoman elämäntehtävän.

Kaikki voima menetellä siveellisesti voi syntyä vaan tämän elämäntarkoituksen enemmän tai vähemmän selvästä ymmärtämisestä. Muuta voiman lähdettä ihmisellä ei ole.

— —

Jos siis ymmärrämme elämää niin, että elämän tarkoitus on täyttää Jumalan tahto, niin minkä elämänohjeen tällöinen uskontomme voi antaa sukupuoliasiassa?

Tietysti jos tämän elämänymmärryksen mukaan kaiken tekemisen vaikuttimena täytyy olla Jumalan tahdon täyttäminen, niin semmoinen tekeminen, jonka vaikuttimena ei ole se tahto, vaan oman aistillisen vietin tyydyttäminen, on rikos elämänymmärrystä vastaan.

Ainoastaan siis siinä tapauksessa, että joku käsittäisi lapsen synnyttämisen Jumalan tahdoksi, voisi sukupuolinen yhtyminen olla hänelle elämänymmärryksen mukainen. Mutta tämä asia on mahdoton näin ajatella, sillä sukupuolisen yhtymisen vaikuttimena, sen oman luonteen vuoksi, voi olla ainoastaan joku aistillinen kiihoitin. Jos tätä ei ole käsillä, ei Jumala voi käskää sitä herättämään.

Pyrkiminen puhtauteen on Kristuksen opin mukaan sama kuin pyrkiminen yhdeksi Jumalan kanssa, s. o. yhä mahdollisemmaksi täyttä-

mään hänen tahtoansa eli ajamaan taivaan valtakunnan asiaa maan päällä.

Suuri erehdys on luulla, että Kristus olisi antanut kaksi erilaista elämänohjetta, heikomille toisen ja voimakkailla toisen, — että hän olisi ehdotonta kieltäymistä neuvonut ainoastaan harvoille valituille, joita »Jumala erityisessä neuvossansa on eroittanut,» kuten Luterus arvelee.

Kristuksen suoranaishella lausunnolla on seuraava sisälllys:

Fariseukset, tietäen että Jeesus opetti ihmisen tuntevan sydämessään Jumalan alkupe-
räistä lakia ja siis olevan oikeutetun itsenäisesti arvostelemaan Mooseksen lakia, kysyivät häneltä, *kiusaten häntä*, saako mies erota vaimostaan minkään syyn nojalla, (koskapa Mooses tietävästi salli jopa käski muutamissa tapauksissa avioeroa). Jeesus vastasi, ettei saa, — että jos ihminen kerran lankeaa, kuten Aadam ja Eeva, niin Jumala antaa heille uuden elämäntehtävän ja liittää heidät eroittamattomasti yhteen, — että tästä Jumalan heille määräämästä elämäntehtävästä, joka ilmaantuu lasten synnyttämisessä, elättämisessä ja kasvattamisessa, ei ihmiset saa toisiansa minkään syyn nojalla vapauttaa. Hänen omat opetuslapsensa, jotka olivat tottuneet juutalaisiin käsityksiin avioerosta, ihmettelivät näin ankaraa käskyä, eli että ensimmäinen lankeeminen sitoisi elinkaudeksi ja eh-

dottomasti miehen ja naisen toisiinsa. Jeesus vastasi, että tämän elämänymmärryksen omistakoot vaan ne, joille se on annettu, siis langenneet; mutta että löytyy myöskin muita ihmisiä, semmoisia, jotka ovat puhtaat äitinsä hurskaan elämän vuoksi, sitten semmoisia, jotka kieltäytyvät vietin tyydyttämisestä ihmisten (yleisen mielipiteen) pelosta, ja vihdoin semmoisia, jotka omasta vapaasta tahdostansa ovat puhtaat, voidakseen palvella välittömästi Jumalaa. Joka semmoisen elämänymmärryksen voi omistaa, se omistakoon. (Vrt. Mat. 19: 3—12.)

Mutta jollei tämä käsitys Kristuksen nimenomaisista sanoista olisikaan oikea, niin eihän voi olla kahdenvaiheilla hänen elämänymmärryksensä hengestä, kun katsoo häntä itseänsä.

»Minun ruokani on se, että minä teen hänen tahtonsa, joka minun lähetti, ja täytän hänen tekonsa.» Tämä tahto on rakkaus toisiin ihmisiin, riippumatta sukulaisuussuhteista, läheisimmistä ja kaukaisemmista, vaan sen perustuksella että sama Isä asuu kaikissa. Emme voi ajatella Jeesusta, joka opetti tämmöistä elämänkäsitystä, naineena miehenä, vaimon ja lasten ympäröimänä. Ei sovi hänen elämänkäsitykseensä, että hän olisi ajatellut: minun täytyy saada vaimo, joka olisi lähempänä minua kuin kukaan muu, tai minun täytyy saada lapsia, jotka olisivat minun perhettäni, erikoisesti minun siipieni suo-

jassa. Sillä tämä olisi ollut jotakin vastoin hänen oppiansa, että ihmisen on »hukuttaminen elämänsä löytääksensä sen,» että ihmisen on luopuminen isästänsä, äidistänsä, vaimostansa, omaisuudestaan, voidaksensa rakastaa ihmisiä erotuksetta, saman Isän lapsina, s. o. olla tämmöisen rakkauden kautta ihmisiin yksi Jumalan kanssa.

Jeesus opettaa ihmisen suhteesta Jumalaan siten, että kertoo oman sisällisen suhteensa Jumalaan.

Se mikä tekee Kristuksen opin meille elämän aarteeksi, on, että hän avaa oman sisällisen elämänymmärryksensä ihmisille. Hän opettaa, että kaikille ihmisille on korkein elämänymmärrys eli suhde Jumalaan se, missä hän on ja mistä hän todistaa.

Ja se onkin meidän omassatunnossamme, niin että kun kuulemme Kristuksen sitä julistavan, se löytää meissä ehdottoman vastineen. Jos joku janoo vastausta kysymykseen: mitä on minun elämässä tekeminen, niin ei hän ajattele: minun täytyy ottaa vaimo synnyttääkseni hänen kanssaan lapsia. Vaan hän ajattelee elämäänsä ihan toiselta puolelta, ajattelee elävänsä tätä nykyistä elämää ainoastaan semmoista elämäntehtävää varten, jonka hän on saanut iankaikkisuudessa, Jumalalta. Jos hän jo on naimisissa, niin yhdyselämä, siitä johtuvat perhehuolet ja

oman nurkan rakentamiset eivät esiinny hänelle seurauksena hänen elämänymmärryksestään, vaan joko siitä, että hän ei ole ymmärtänyt elämää tai, jos ymmärtänyt, niin langennut alkuperäisestä ihanteestaan.

Useampi mies on varmaan nuoremalla iällään, aatteiden herätessä, syttyvällä mielellä tuntenut, että häntä varten on olemassa suuri, rajaton elämä. Mutta ymmärtämättä selvästi, että tämä elämä on välttämättömässä yhteydessä pyrkimisen kanssa siveelliseen täydellisyyteen, antaen aistillisuuden vapaasti kehittyä nykyisyydessä ja siirtäen ihanteellisuuden ikään kuin tulevaisuuden varalle, hän vähitellen, tultuaan aistillisuuden ja siitä johtuvien tapojen orjaksi, rupee pitämään tuota ihanteellisuutta mahdottomana ja lapsellisena mielikuvituksen tuotteena. Vähän teeskennellyllä pessimismillä hän vihdoin sanoo, että todellisuudessa ei elämä tarjoa mitään aistillisuutta korkeampaa. Semmoiselle pilaantuneelle ihmiselle on avioliiton rakentaminen ja perhehuolet aina edistysaskel. Sillä se on hänelle yhtä kuin kiintyminen ja sitoutuminen yhteen naiseen monien asemesta, vastuunalainen perhe-elämä vapaan rakkauden asemesta, joka hakee kiellettyä nautintoa ja pakenee sen velvoittavia ja sovittavia seurauksia.

Mutta korkeimmalta uskonnolliselta kanalta on avioliitto askel taakse päin. Se on

luopuminen eli lankeemus elämästä Jumalan välittömäksi palvelemiseksi.

Se, että avioliiton rakentaminen on korkeimmalta uskonnolliselta kannalta lankeemus, ei suinkaan vaikuta, että sitten avioliitossa itsessään elämänohjetta ei enää määräisikään uskonnollinen kanta, vaan terveysopilliset näkökohdat tai joku muu, alempi elämänymmärrys. Sama korkein uskonnollinen kanta täytyy olla ihmistä johtamassa, vaikka hän olisikin langennut eli mennyt avioliittoon.

Miten voi korkein uskonnollinen kanta olla johtona avioliitossa? Toisin sanoen: miten voi avioliitossa, ollen sidottuna naiseen, käsittää elämän tarkoituksen olevan vapautua aistillisuudesta ja palvella Jumalaa?

Jos joku on langennut, niin tietysti Jumalan palvelus voi hänelle olla siinä, että hän kokee sovittaa rikoksensa eli kääntää sen seuraukset hyvään päin. Tämän lankeemisen seuraus on lapsen sikiäminen äidin kohdussa. Ja siis Jumalan palvelus täytyy nyt olla ehdottomassa yhteydessä alkaneen uuden elämän kanssa. Koska, kuten jo alussa on ollut puhe, synnyttäjän mielentila siihen aikaan kuin hän vielä kantaa lasta kohdussansa, vaikuttaa läheisesti tämän lapsen elämään, on sitä tärkeämpi äidin pysyä puhtaana ajatuksissaan ja hurskaana tunteissaan, puhumattakaan siitä, että Jumalan pal-

velus vaatii samasta syystä aviopuolisoja kiel-
täytymään sukuvietin tyydyttämisestä raskauden
ja imettämisen aikana. Lapsi on lankeemuksen
tuote. Jumalan tahdon täyttäminen avioliitossa
on siis tämän lankeemuksen sovittamisessa, lap-
sen kasvattamisessa välittömäksi Jumalan pal-
velijaksi, korkeimman elämänymmärryksen to-
teuttajaksi.

— —

Tämän uskonnollisen kannan sukupuoli-
asiassa on meidän päivinäimme selventänyt Leo
Tolstoi. Ja tahdon esittää tässä hänen omat
herättävät sanansa:

»Kristityn ihanne on rakkaus Jumalaan ja
lähimmäiseen, se on itsensä unohtaminen ja
Jumalan ja lähimmäisen palveleminen; mutta
aistillinen rakkaus, avioliitto, on itsensä palvele-
minen ja sentähden kaikissa tapauksissa este
Jumalan ja ihmisten palvelemiseen, siis kristin-
opin kannalta lankeemus, synti.

»Avioliiton rakentaminen ei voi edistää
Jumalan ja ihmisten palvelemista siinäkään ta-
pauksessa, että joku menisi avioliittoon tarkoi-
tuksella jatkaa ihmissukua. Semmoiselle ihmi-
selle olisi sen sijaan kuin mennä naimisiin las-
ten tuottamista varten paljon suurempi tie tar-
koitukseensa elättää ja pelastaa ne miljoonat
lasten elämät, jotka hukkuvat ympärillämme

yksistään aineellisen ravinnon puutteessa, puhumattakaan henkisestä.

»Ainoastaan siinä tapauksessa saattaisi kristitty tuntematta lankeemusta mennä naimisiin, että hän näkisi ja tietäisi kaikkien lasten elämän turvatuksi.

»Saattaa olla omistamatta Kristuksen oppia, sitä oppia, jonka ympärillä on koko elämämme ja johon kaikki siveellisyyskäsitteemme perustuvat, mutta kerran omistaen tämän opin, ei voi olla näkemättä, että se viittaa täydellisen puhtauden ihanteeseen.

»Onhan evankeeliumissa sanottu selvästi ja ilman minkäänlaisten väärinselitysten mahdollisuutta ensiksikin, ettei nainut mies saa erota vaimostaan yhtyäkseen toiseen, vaan että hänen on eläminen sen kanssa, johon on kerran yhtynyt (Mat. V, 31—32; XIX, 8); toiseksi, että ihmisen yleensä, siis niin hyvin naiseen kuin naimattomankin, on synti katsoa naiseen niin kuin himonsa esineeseen (Mat. V, 28—29), ja kolmanneksi, että naimattoman on parempi olla yhtään naimisiin menemättä, s. o. olla täydellisesti puhtaana (Mat. XIX, 10—12).

»Sangen monesta nämät mietteet tulevat näyttämään kummallisilta jopa ristiriitaisiltakin. Ja ne ovatkin todella ristiriitaiset, ei kuitenkaan keskenään, vaan ne ovat ristiriitaiset koko elämämme kanssa, ja ehdottomasti tuntuu heräävän

kysymys: kumpi on oikeassa, nämäkö mietteet vai miljoonien ihmisten ja minun elämäntapani. Tätä samaa tunsin minäkin sangen suuressa määrässä, kun olin tulemassa siihen vakaumukseen, jonka tässä lausun julki: minä en mitenkään aavistanut, että ajatukseni veisivät minut sinne, minne veivät. Minä hämmästyin omia johtopäätöksiäni, en tahtonut niitä uskoa, vaan uskomatta en voinut olla. Ja niin ristiriitaiset kuin nämä johtopäätökset ovatkin elämämme koko rakennuksen kanssa, niin vastaiset kuin ne ovatkin kaiken sen kanssa, mitä minä ennen ajattelin ja lausuinkin, nyt minun täytyy ne tunnustaa.

»Sanotaan tähän: ,ne ovat vaan yleisiä näkökohtia, jotka mahdollisesti eivät ole vääriäkään, vaan kuuluvat erityisesti Kristuksenoppiin ja ovat siis sitovia ainoastaan niille, jotka tunnustavat tätä oppia; mutta elämä on elämä, eikä saa, osoitettuaan Kristuksen saavuttamattomaan ihanteeseen, jättää ihmiset tässä kaikkein polttavimmassa, yleisimmässä ja suurimpia epäkohtia synnyttävässä kysymyksessä omiin hoteisinsa tämän ihanteen kanssa ilman mitään johtoa.’

»Vielä sanotaan: ,nuori, intohimoinen mies aluksi innostuu ihanteeseen, vaan ei voi sitten hillitä itseään, irtautuu, ja tietämättä, tunnustamatta mitään johtosääntöjä joutuu haureellisuuteen, täydelliseen siveettömyyteen.’

»Siis: Kristuksen ihanne on saavuttamaton eikä voi olla meille elämänohjeena; siitä voi puhua ja sitä miettiä, vaan elämää varten se ei ole sovelias ja se on senvuoksi hyljättävä. Meille ei ole tarpeen ihanne, vaan semmoinen ohje, semmoinen säädös, jonka noudattamiseen meidän voimamme riittävät kun yhteiskuntamme siveelliset voimat arvostellaan keskimääräisesti: esimerkiksi rehellinen kirkollinen avioliitto, jolloin toinen puolisoista, mies, on voinut ennen sitä pitää yhteyttä muiden naisten kanssa; taikka, sanovat toiset, avioliitto oikeudella avioeroon; taikka siviiliavioliitto; taikka, laskeutuen yhä alemmas samaa tietä, — jaapanilainen, ainoastaan ajaksi solmittu avioliitto, — ja miksi ei vihdoin myöskin järjestetyt haureuslaitokset?

»Sanotaankin näistä viime mainituista: ne ovat paremmat kuin epäsiveellisyys kaduilla. Siinä juuri vika onkin, että kun ihanne vedetään ales ja vaatimukset sovitetaan ihmisheikkouden mukaan, niin ei enää löydä sitä rajaa mihin on pysähtyminen.

»Onhan tällöinen arvelu alusta pitäen väärä: väärin on ensiksikin se, ettei loppumatoman täydellisyyden ihanne voisi olla elämänohjeena, ja että pitäisi se hyljätä mahdottomana sanoen, että se on minulle tarpeeton, kosken kumminkaan koskaan sitä saavuta, taikka alen-

taa ihanne niille asteille, missä minun heikkouteni haluaa seistä.

»Näin ajatella on sama kuin jos merelläkulkija sanoisi itselleen: kosken voi kulkea sitä linjaa myöten, jota kompassi näyttää, niin minä heitän koko kompassin ulos tai lakkaan siihen katsomasta, s. o. luovun ihanteesta, taikka sitten kiinnitän kompassiviisarin siihen paikkaan, mikä vastaa tällä hetkellä laivani suuntaa, s. o. alennan ihanteen heikkouteni mukaan. Kristuksen antama täydellisyyden ihanne ei ole mikään mietelmä tai kaunopuheisten saarnojen esine, vaan on kaikkein välttämättömin, jokaisen käytettävänä oleva siveellisen elämän johdatus, niinkuin kompassi on merimiehelle välttämätön ja hänen käytettävänänsä oleva johdatuksen välikappale; on ainoastaan uskominen niin tähän kuin siihenkin. Missä asemassa ihminen olisi-kin, aina on hänelle Kristuksen antama ihanteen oppi riittävä siihen, että hän saisi täysin oikean osoituksen kuinka hänen on tai ei ole menetteleminen. Mutta täytyy uskoa tähän oppiin täydellisesti, ainoastaan tähän oppiin, ja lakata uskomasta kaikkiin muihin, aivan niinkuin merimiehen täytyy uskoa kompassiinsa ja lakata katselemasta ja pitämästä johtona sitä, mitä näkee syrjillä. Täytyy osata ottaa johtoa Kristuksen opista, niinkuin täytyy osata ottaa johtoa kompassista, ja sitä varten täytyy erit-

täinkin ymmärtää oma asemansa, täytyy osata pelkäämättä arvostella oma poikkeamisensa ihanteellisesta, määrätystä suunnasta. Millä asteella siis ihminen seisoneekin, aina on hänen mahdollista läheta tätä ihannetta, eikä mikään asema voi hänelle olla sellainen, että hän voisi sanoa saavuttaneensa ihanteen ja siis ei voivansa enää pyrkiä lähemmäksi. Semmoinen on ihmisen pyrkiminen Kristuksen ihanteeseen yleensä, ja semmoinen pyrkiminen täydelliseen puhtauteen erityisesti. Jos silmällä pitäen sukupuoli-suhteita, ajattelee kaikkein erilaisimpia ihmisten asemia, viattomasta lapsuudesta avioliittoon asti, jossa kieltäymistä ei noudateta, niin jokaisella asteella näiden kahden aseman välillä tulee Kristuksen oppi, ihanteinensa, aina olemaan selvä ja määrätty ohje, mitä ihmisen jokaisella näistä asteista on ja mitä ei ole tekeminen.

»Mitä on puhtaan nuorukaisen, tytön tekeminen? Säilyttäminen itseänsä puhtaana kiusauksista, ja, voidakseen antaa kaikki voimansa Jumalan ja ihmisten palvelemiseen, pyrkiminen yhä suurempaan ajatusten ja halujen puhtauteen.

»Mitä on tekeminen nuorukaisen ja tytön, jotka ovat joutuneet viettelykseen joko vajautuen rajoja tuntemattoman rakkauden ajatuksiin tai sitten rakkauteen johonkin erityiseen henkilöön ja näin kadottaneet osan mahdollisuutta palvella Jumalaa ja ihmisiä? — Yhä samaa.

varjeleminen itseään lankeemuksesta, tietäen, ettei antautuminen vapautta kiusauksesta, vaan ainoastaan tekee sen voimakkaammaksi, ja yhä vaan pyrkiminen suurempaan ja suurempaan puhtauteen päästäkseen täydellisemmin palvelemaan Jumalaa ja ihmisiä.

»Mitä on tekeminen ihmisten, jotka eivät ole voittaneet taistelussa, vaan langenneet? — Pitäminen lankeemustansa ei minään laillisena nautintona, kuten sitä nyt pidetään, oikeutettaessa sitä avioliittoon vihkimisellä, — ei satunnaisena huvituksena, jota voi uudistaa muiden kanssa, ei onnettomuutena, kun lankeemus on tapahtunut alempisäätyisen kanssa ja ilman vihkimismenoja, vaan pitäminen tätä ensimmäistä lankeemusta niinkuin se olisi ainoa, niinkuin se olisi eroittamattoman avioliiton perustaminen.

»Tämä avioliiton rakentaminen ja sen seuraus, lasten syntyminen, tuottaa avioliiton rakentajille uuden, rajoitetumman muodon Jumalan ja ihmisten palvelemiseen. Ennen avioliittoa ihminen välittömästi, mitä moninaisimmissa muodoissa, saattoi palvella Jumalaa ja ihmisiä, mutta avioliiton rakentaminen rajoittaa hänen toimintansa alan ja vaatii häneltä avioliitosta syntyvien jälkeläisten elättämistä ja kasvattamista, jotka ovat vastaisia Jumalan ja ihmisten palvelijoita.

»Mitä on miehen ja vaimon tekeminen, jotka elävät avioliitossa ja täyttävät sitä rajoi-

tettua Jumalan ja ihmisten palvelemista, lasten elättämisellä ja kasvattamisella, joka heidän asemastaan johtuu? — Yhä samaa: yhteisin voimin pyrkiminen kiusauksesta vapaaksi, oman itsensä puhdistukseen ja synnin lopettamiseen vaihtamalla ne suhteet, jotka heitä estävät yhteisesti ja erityisesti palvelemasta Jumalaa ja ihmisiä, vaihtamalla aistillinen rakkaus veljen ja sisaren puhtaihin suhteisiin.

»Ja sentähden ei ole totta, että me emme voisi ottaa johtoa Kristuksen ihanteesta siitä syystä, että se on niin korkea, täydellinen ja saavuttamaton. Me emme voi käyttää sitä ohjeenamme ainoastaan siksi, että valehtelemme itsellemme, petämme itseämme.

»Jos sanomme, että tarvitaan sääntöjä, joita olisi mahdollisempi toteuttaa kuin Kristuksen ihannetta, ja että muussa tapauksessa käy helposti niin, että saavuttamatta tätä ihannetta me lankeamme haureelliseen elämään, niin emme silloin sano sitä, että Kristuksen ihanne on meille liian korkea, vaan ainoastaan, että me emme usko siihen emmekä tahdo määrätä menettelyämme tämän ihanteen mukaan.

»Sanoen, että lankeemalla kerran, me lankeamme haureelliseen elämään, ilmaisemme, ettemme oikeastaan pidäkkään lankeemista alemman kanssa syntinä, vaan huvituksena ja virkistysenä, jota emme ole velvolliset paran-

tamaan sillä, mitä sanomme avioliitoksi. Sillä jos me ymmärtäisimme, että tämä lankeeminen on synti, joka on ja voi olla sovitettavissa ainoastaan eroittamattomalla avioliitolla ja koko sillä toiminnalla, joka seuraa avioliitossa syntyneiden lasten kasvattamista, niin lankeeminen ei mitenkään voisi olla aiheena lankeemiseen haureelliseen elämään.

»Sehän olisi samaa kuin jos maanviljelijä ei pitäisi kylvöksenä sitä kylvöstä, joka hänelle ei onnistunut, vaan kylväen toiseen ja kolmanteen paikkaan pitäisi oikeana kylvöksenä vasta sitä, joka hänelle onnistuu. Luonnollista on, että semmoinen ihminen tarvelisi paljon maata ja siemeniä eikä koskaan oppisi kylvämään. Mutta asettakaa ihanteeksi täydellinen puhtaus, pitäkää jokaista lankeemusta, kelle ja kenen kanssa se tapahtuneekin, perustavana ainoata, koko elämäksi pysyvää avioliittoa, niin tulee selväksi, että Kristuksen antama ohje, ei ole ainoastaan riittävä, vaan ainoa mahdollinen.

»Ihminen on heikko, hänelle on annettava hänen voimiansa vastaava tehtävä,« sanovat ihmiset. Se on sama kuin sanoa: minun käteni ovat heikot ja minä en voi vetää viivaa, joka olisi suora, s. o. lyhyin kahden pisteen välillä, ja sentähden minä otan malliksi väärän tai taitetun viivan.« Mitä heikompi käteni on, sitä täydellisempää mallia minä tarvitsen.

»Kun kerran tuntee Kristuksen ihanneopin, ei saa menetellä niinkuin ei sitä tuntisi ja panna sen sijalle ulkonaisia määräyksiä. Kristuksen ihanneoppi on ihmiskunnalle avattu juuri siksi, että tämä ihanne voi johtaa sitä sen nykyisessä kehityskaudessa. Ihmiskunta on jo jättänyt taakseen uskonnolliset säännöt, eikä kukaan enää usko niihin.

»Kristuksen ihanneoppi on se ainoa oppi, joka voi johtaa ihmiskuntaa. Ei voi, ei saa panna Kristuksen ihanteen sijaan ulkonaisia sääntöjä, vaan täytyy lujasti pitää edessään tätä ihannetta täydessä puhtaudessa, ja -- ennen kaikkea -- uskoa siihen.

»Sille, joka vielä purjehti lähellä rannikkoa, saattoi sanoa: »pidä tuota vuorta, tuota nientä, tuota tornia kohden«. Mutta lähestyy aika, jolloin kulkijat ovat edenneet ulapalle, ja johtona heille voi ja täytyy olla saavuttamattomat tai-vaanvalot ja kompassi, joka osoittaa suuntaa. Kumpikin on meille annettu.«

Siihen väitteesen, että jos ihmiset menettelisivät tämän elämänohjeen mukaan niin ihmis-suku häviäisi maan päältä, ja ettei ihmissuvun häviäminen voi olla ihmissuvun ihanne, vastaa Leo Tolstoi näin:

»Puhumatta siitä, että ihmissuvun häviäminen ei ole mikään uusi ajatus aikamme ihmisille, vaan on uskonnollisille ihmisille uskonkap-

pale, ja tieteen tuntijoille ehdoton johtopäätös auringon kylmenemisestä, — piilee tässä vasta-
väitteessä suuri, hyvin levinnyt ja vanha vää-
rinkäsitys. Sanotaan: »Jos ihmiset saavuttavat
täydellisen puhtauden ihanteen, niin he häviä-
vät, ja siksi tämä ihanne ei voi olla oikea.«
Mutta ne, jotka näin sanovat, joko tietäen tai
tietämättään sekoittavat kahta eri asiaa toisiinsa,
käskyn ja ihanteen.

»Puhtaus ei ole mikään käsky ihmiselle,
vaan se on hänen oma ihanteensa, tai ehkä
paremmin yksi sen ehdoista. Mutta ihanne voi
vaan silloin olla ihanne, kun sen toteuttaminen
on mahdollinen vaan aatteessa, ajatuksessa, kun
se kuvaillaan olevan toteutettava vaan loppu-
mattomuudessa ja kun siis sen lähestymisen
mahdollisuus on loppumaton. Jos ihanne olisi
saavutettavissa tai vaikkapa me vaan voisimme
kuvailla sitä mielessämme toteutuneena, niin se
lakkaisi olemasta ihanne. Semmoinen on Kris-
tuksen ihanne — taivaan valtakunnan perusta-
minen maan päällä, — tuo jo profeettain ennus-
tama ihanne, että on tuleva aika, jolloin kaikki
ihmiset muuttuvat Jumalan opettamiksi, tako-
vat miekat auroiksi, keihäät sirpeiksi, leijona
makaa karitsan vieressä, jolloin kaikki olennot
yhtyvät rakkauden kautta. Ihmiselämän koko
merkitys on liikkumisessa tätä ihannetta koh-
den, ja sentähden pyrkiminen Kristuksen ihan-

netta kohden semmoisenaan, ja puhtautta kohden tämän ihanteen yhtenä ehtona, ei suinkaan hävittäisi elämisen mahdollisuutta, vaan päinvastoin tämän kristillisen ihanteen puute hävittäisi eteenpäin menon, ja siis elämisen mahdollisuuden.

»Se johtopäätös, että ihmissuku häviäisi, jos ihmiset kaikin voimin pyrkisivät puhtauteen, on aivan sama johtopäätös kuin jos sanottaisiin (ja sanotaankin), että ihmissuku häviää, jos ihmiset taistelun sijaan oman olemassa olonsa puolesta kaikin voimin pyrkisivät rakastamaan ystäviään, vihollisiaan ja kaikkea elävää.«

Näin Leo Tolstoi.

Ajatus, että ihmiskunnan kokonaisuus elää ainoastaan siitä syystä, että se on kaukana puhtauden ihanteesta, ja sitä varten, että se sen toteuttaisi, voi vaan ensi kuulemalta olla outo. Sillä eläähän yksityinenkin ainoastaan siitä syystä, että hänen edellensä on käynyt lankeeminen puhtauden ihanteesta, ja sitä varten, että hän täyttäisi sen, mikä jäi edeltäjiltä täyttämättä. Mutta yksityinen, pyrkiessään puhtauteen, ei tunne menevänsä kuolemaa vaan elämää kohden.

Yksityinen ihminen voi, tahtomalla taivaan valtakunnan lähestymistä, s. o. ihmiskunnan yhtymistä Jumalan kanssa, saavuttaa itse kohdastansa tämän korkeimman ihanteen, oman yhtymisensä Jumalan tahdon kanssa, mikä yhtymi-

nen täyttyy hänen jättäessään tämän ajallisen elämän; mutta hän ei voi ihmissilmällä nähdä milloin hänen elämänymmärryksensä valo on valistanut kaikki muut ihmiset ja Jumalan tahto täyttynyt.

Jos joku siis väittäisi, ettei tällainen elämän tarkoituksen ymmärtäminen voi antaa voimaa nykyisyyden elämää varten, koska tarkoitusperä on näkymätön ja ajatukselle käsittämättömässä tulevaisuudessa, niin hän olisi väärin ymmärtänyt opin elämäntiestä. Sillä mitä rehellisemmin hän tahtoo taivaan valtakunnan lähestymistä, sitä selvemmin hänen täytyy nähdä, että ensimmäinen askel tähän tarkoitukseen on Jumalan valtakunta hänen omassa sydämessään, eli että juuri hänen täytyy olla muille ihmisille tie, totuus ja elämä.

Tämän elämänymmärryksen koko merkitys siinä onkin, eli siksi se onkin ainoa totinen elämänymmärrys, että se tekee yksityiselle ihmiselle nykyisyyden elämän eli kysymyksen kuinka hänen on menetteleminen nyt, kaikkein tärkeimmäksi hänelle itselleen ja samalla kaikkein tärkeimmäksi koko maailmalle.

Ja juuri siksi tämä elämänymmärrys voi antaa voimaa vapautumaan hetkellisen nautinnon halusta tai hetkellisestä mieltä kahlehtivasta tunteesta, että sen sija on nykyhetkessä. Näin elämää ymmärtävälle ei Jumala ole se, jonka

apua hän rukoilisi joitakin omia tarkoituksiansa eli omaa tulevaisuuttansa varten, ja joka siis voisi olla mielestä poissa, silloin kun hän ei rukoile, — vaan se, jonka sisällisesti tunnetun tahdon täyttäminen on koko hänen elämisensä ainoa tarkoitus, ja joka siis, kuten muunkin tekemisen vaikutin, itsestänsä pysyy mielessä.

LIITE.

Tahdon tähän kääntää muutamia parhaimpia palasia, mitä olen lukenut vieraskielisessä kirjallisuudessa, ja jotka koskevat erikoisesti itse taistelua viettiä vastaan.

Ensiksikin tässä kirjasessa joku ehkä tah-toisi löytää neuvoja siihen, mitä on ulkonaisessa ruumiillisessa suhteessa huomioon otettava taistelun helpottamiseksi viettiä vastaan. Neuvoa panemaan paljon painoa oman ruumiin hoitoon en minä voi. Ainakin joskus se voi tuottaa vahinkoa koska sen kautta ajatukset pysyvät omassa ruumiissa ja omassa itsessä, mikä käsittääkseni on erittäinkin tässä tapauksessa haitallista.

Ihan varma on, että totinen ruumiillinen työ, yksinkertainen ruoka ja elämäntapa auttavat vapautumaan paheesta. Mutta sitäkin on hyödytöntä neuvoa. Sillä pysyväisesti rasittamaan itseänsä rupee ihminen, joka ei muuten ole siihen pakoitettu, ainoastaan jostakin itsenäisestä siveellisestä, uskonnollisesta syystä. Ja vapau-

tuminen tapahtuu silloin sivuseurauksena tästä. Mutta ei kukaan ihminen omista itselleen oikeata elämänkäsitystä ainoastaan jonakin keinona paheesta pääsemiseksi. Oikean elämänkäsityksen omistaminen sitävastoin on pysyväisesti vievä hänet siihen omaa ruumista unohtavaan ja raskastavaan toimintaan, joka vapauttaa aistillisuudesta.

Voi kuitenkin olla hyvä sen vuoksi, että yritykset vapautua paheesta ulkonaisten keinojen avulla voivat nekin johtaa oikealle totuuden tielle, ottaa tähän seuraavia ulkonaisen elämän ohjeita.

1) *Ole kieltäytyväinen* ruuassa, juonnissa ja nukkumisessa; älä käytä hienoa, rasvaista tai maustuksilla valmistettua ruokaa, — erittäinkään ei imelää: torttuja, sylttiä, konfektejä, sokuria j. n. e.; älä syö ensinkään lihaa, ei raavaiden, ei lintujen, eikä kalojen, ja vältä mahdollisuuden mukaan munia: — ruokasi olkoon yksinomaan kasvi- ja maitoruokaa; älä koskaan käytä mitään määrää väkeviä juomia, älä polta tupakkaa, ja jos sinulla ovat nuo tavat, niin luovu niistä viipymättä; älä juo teetä äläkä kahvia, — keitetty maito voi täydellisesti korvata nämä juomat synnyttämättä hermokiihoitusta; älä syö äläkä juo ennen nukkumista; istu ja makaa kovalla alustalla; mene levolle niin varhain kuin mahdollista, viileässä huoneessa, peittäen itsesi

kylmällä peitteellä, ja nouse heti kun heräät. Hyödyllistä on aamulla ja päivällä (kunhan ei yöksi) valella itseään kylmällä vedellä. Yleensä muista, että hienostumisen ja hillitsemättömyyden tavat ovat suotuisimmat herättämään aistillisuutta.

2) *Älä ole koskaan toimeton*: kaikki vapaa aikasi pyhitä henkisellet ja, vielä parempi, ruumiilliselle työlle, joka sinua väsyttää ja vapauttaa kaikista himollisista ajatuksista. Väsy niin, että uni olisi sinulle todellisena lepona. Muista, että se joka ei hillitse itseään ja on toimeton, ei voita koskaan himoan. Koeta panna maata aina ruumiillisesti väsyneenä.

3) *Vältä* kaikkea, mikä voi herättää sinussa kiihoitusta, niinkuin: likaisia puheita, viettelevää lukemista, kuvia, huvituksia, musiikkia, tovereita. Valitse työsi, virkistyksesi, toverisi silloin, kuin täydellisesti hallitset itsesi, ja sittemmin pysy tässä vaalissasi. Jos olet pakotettu jäämään sinne, missä sinun on kuuleminen ja näkeminen aistillisia asioita, niin tarkastele ankarasti tunteitasi, kunnes pääset lähtemään. Niinkauan kuin olet siellä, älä katsele, älä kuuntele, ole ääneti, älä naura. Ei ole tavallisesti helppo päästä erille viettelyksistä, kun itse omasta tahdostasi olet niihin sukeltanut.

4) *Koeta unohtaa itsesi*; niinkauan kuin ihminen ajattelee toisia ja pitää toisista enem-

män huolta kuin itsestään, hän pysyy puhtaana; aistillisuus on vaan yksi oman itsensä hemmottelemisen pahimpia muotoja.

5) Kiusauksen vähänkin alkaessa ala taistella sitä vastaan ja ennen kaikkea muuta paikaksi ja toimesi: siirry toiseen huoneeseen ja, jos mahdollista, heti ryhdy johonkin ruumiilliseen työhön.

6) *Älä koskaan joudu epätoivoon*, äläkä sorru hengessä, älä mene pahasta vielä pahempaan; kiusauksen hetkenä, lankeemuksenkin hetkenä älä joudu epätoivoon, vaan sano itsellesi: lankean, mutta inhoon lankeemista, ja tiedän, että vaikken tänään, niin huomenna tulen voittajaksi.

Tunnettu englantilainen kirjailija ja taidearvostelija John Ruskin on kahdessa kirjeessään eräälle nuorelle miehelle, oppilaallensa, joka kysyi häneltä neuvoa miten olisi taisteltava sukupuoliviettä vastaan, lausunut seuraavia mietteitä, jotka henkivät tervettä järkeä ja totista uskontoa.

»Te kirjoitatte olevanne pakoitettu alituisesti ponnistamaan voimianne säilyäkseen paheesta. Entä jos te järkityöhönne liittäisitte leikkejä, jotka kysyvät voimaa, tai, vielä paremmin, turvautuisitte hyödyllisen ruumiillisen työn

apuun? En luule, että Jumala olisi pannut ihmiseen semmoisia intohimoja, joita ei voisi, jos se tulee tarpeelliseksi, tukehuttaa joillakin terveillä keinoilla.

»Minä mielelläni sitoisin teitä lupauksellanne, jos pitäisin sitä hyödyllisenä. Vaan minä ajattelen, ettei ole mahdollista säilyttää luonteiden puhtautta ja pyrintöjen ylevyyttä muulla keinoin, kuin sisällisen henkisen voiman avulla, joka aina vastaa, kun sen puoleen käännymme. Koettakaa tottua tällaiseen mielentilaan, ja teille tulee tarpeettomiksi annettujen lupausten siteet; päinvastaisessa tapauksessa lupaukset eivät auta — te rikotte ne, ja tulette pitämään itseänne paljoa onnettomampana. Kaikkein tärkeintä meille elämässä on oppia kieltäytymään; ei ole niin tärkeätä tehdä joku päätös, kuin luopua jostakin; meille on vähemmin tarpeen urhoollisuus kuin nöyryys. Joka kerran on antautunut jumalallisen lain, tahdon alaiseksi, se ei tahdo enää alistua minkään muun alaiseksi» . . .

Jonkun ajan kuluttua Ruskin kirjoitti toisen kirjeen samasta asiasta samalle nuorelle miehelle:

»Hyvin väsyttävän päivän perästä istuudun teille lyhyesti vastaamaan. Otan vastaan teidän lupauksenne, jos sitä tahdotte; toivon, että tiedätte, mistä on haettava voimaa pitämään sanna-

»Muistakaa yhtä ainoata: kun kiusaus tulee, ei mikään ihmisvoima voi kestää taistelua, tai sanon — harva voima; ainoa pelastus on paeta viettelystä. Heti särjette ajatukset, kun annatte niille toisen suunnan. Ei auta järkisyyt eivätkä lujat päätökset; ainoa keino voittaa kiusausta on kääntää siitä pois silmät ja ajatukset.

»Jollette vielä ole kokeneet, niin aikaa myöten saatte nähdä, mikä omituinen, kummallinen voima itää täydellisessä ajatuksen ja ruumiin puhtaudessa; se antaa jokaiselle sielun toimelle terveen henkisen merkityksen ja antaa ihmiselle henkisen mahdin, jota ei voi millään muulla tavalla saavuttaa. Spenser *) on erinomaisella tavalla kuvannut tämän voiman kaikkivoittavan Britomartan muodossa.

»Kun minä sanon, ettei ole ihmisvoimaa, joka pystyisi lannistamaan himon kiusausta, — myöskin pako voi näyttäytyä turhalta, — minä tahdon sillä sanoa, että pahetta vastaan taistelemista varten on tarpeen henkinen voima, mikä tulee ainoastaan sen luo, joka on kääntynyt pois kaikesta maallisesta turhuudesta. Teidän kirjeenne kysymykseen minä voin ainoastaan vastata: lukekaa evankeliumia. Minä tiedän ainoastaan yhden kirjan, joka selvästi puhuu teoista ja uskosta: se on evankeliumi. Lukekaa siitä

---

*) Englantilainen runoilija 17 vuosisadalta.

kaikki, mikä tätä kysymystä koskee. Minä luulen teidän tulevan johtopäätökseen, että jollei teoissa olekaan itse pelastus, niin kaikissa tapauksissa niissä on tie pelastukseen, ainoa tie. Kristus sanoo: »Kun olette kaikki täyttäneet, sanokaa: me olemme kelvottomat palveliat!» Hän ei sano: »Älkää tehkö mitään. Kaikki kääntyy parhaaksenne, jos sanotte: me olemme kelvottomat palveliat.» Tehkää, tehkää, tehkää. Lukekaa vuorisaarna. Kaikki siinä puhuu samaa: »tehkää». Luullakseni syntyvät kaikki kinastukset kristittyjen kesken heidän vastenmielisyydestään yksinkertaisiin tekstin sanoihin: »joka kuulee minun sanani ja ne tekee» — — Katolilaiset ovat keksineet tekojen asemesta maksaa rahoja ja rukoilla, skotlantilaiset ovat asettaneet tekojen sijaan uskon, englantilaiset hartauden j. n. e. Mutta vähin kaikista näyttää kukaan ajattelevan kysymyksen olevan raskaan ristin ottamisesta ja kantamisesta. Koettakaa lakkaamatta täyttää Kristuksen oppia. Siinä löydätte voiman ruveta tahtomaan ja tehdä. Silloin saatte tietää onko tämä oppi Jumalalta vai ei.»

Nuorisossa pidetään niin sanottuja »yövuotoja» kumoomattomana todistuksena siihen, että sukupuoli yhdyselämä on luonnon oma

käsky ihmiselle, ja käsitetään niiden ilmaantumisen ikäänkuin kutsumukseksi luonnon puolelta tähän elämään.

Näin ollen hän voi kieltäytymisestä ajatella: mitäpä se minua hyödyttäisi, kun yöllä kumminkin kadotan saman siemenen, jonka olen kieltäytymisellä säilyttänyt. Ja hän kuvailee että luonto nauraisi hänelle hänen selkänsä takana.

Kysymys on todella antanut jonkinlaista vaikeutta niille siveydenopettajille ja lääkäreille, jotka vaativat kieltäytymistä vietin tyydyttämisestä vaan ulkopuolella avioliittoa, koska se vasta avioliitossa muka muuttuu luonnon käskyksi. Vaikeata on, kun yövuodot käsitetään ihmisen ruumiinrakennuksen luonnolliseksi ominaisuudeksi, selittää miksi tässä tapauksessa luonnon järjestyksellä ei olekaan ratkaisevaa sananvaltaa.

Ainoastaan uskonnolliselta kannalta arvoitellessa tätä kysymystä ei ole tätä vaikeutta, sillä silloin kieltäytyminen ei tapahdu minkään terveydellisen hyödyn vuoksi, vaan ainoastaan puhtauden itsensä vuoksi.

Mutta muuten tuntuvat yleiset havainnot siemenvuodosta kovin puutteellisilta.

Millä tavalla se on ruumiillisen luonnon ominaisuus? Valittavathan siemenvuotoa juuri ne, jotka eivät suinkaan ole noudattaneet kieltäytymistä. Eikö se ole luonnon välttämättö-

myys vasta silloin kun on ensin totuttu viettiä tyydyttämään?

Siemenen muodostus miehellä näyttää riippuvan suuressa määrin hänen ajatuksistansa. Tarkkojen personallisten havaintojen mukaan voi varmuudella sanoa, että aistilliset ajatukset »keräävät» siementä. Merkillisimpänä tosiasiana voi myöskin mainita, että aistillisten ajatusten voittaminen ja karkoittaminen sisällisen taistelun avulla erityisesti keskeyttää siemenen eroitautumista ja pitkittää yövuodon tuonnetuksi. Yövuodot näyttävät kyllä seuraavan jonkinlaista ihmisestä riippumatonta aikakautisuutta, niin että voisi tuntua niinkuin luonto tässä olisi yläpuolellamme. Itse asiassa on tämä aikakautisuus kuitenkin meidän entisten tapojemme tuote. Se on näin ainoastaan senvuoksi, että me emme ole tottuneet tekemään mitään hallitaksemme aistillisuutta, vaan olemme antaneet sen hallita meitä, ja aikakautisuus on luonnon menettelyn ainainen ominaisuus. Ryhtyessä vihdoinkin taisteluun, voittoisaankin, aistillisuutta vastaan, voi kulua monia aikoja ennenkuin saa tämän aikakautisuuden muuttumaan. Kun se on tuote eli ilme meidän vuosikausia noudattamistamme tavoista ja ajatuksista, niin vaatii se muuttuaksansa myöskin vastaavan pitkää aikaa.

Joka koko sydämmestään pyrkii puhtauteen, hän saa ennen tai myöhemmin huomata,

ettei yöllinen siemenvuoto ollutkaan mikään luonnon välttämättömyys, vaan ainoastaan ruumiissa oleva jäännös hänen entisistä tavoistaan ja ajatuksistaan, joka askel askeleelta poistuu hänen uusien tapojensa ja ajatustensa tieltä. Siemenvuoto ei lakkaa niinkauan kuin ajatusten puhtaus vasta koetetaan sisällisen taistelun kautta saavuttaa. Se lakkaa vasta silloin kuin ajatusten puhtaus on muuttunut tavaksi, niin että likaiset, siementä erittävät ajatukset eivät enää herääkään. --

Tästä asiasta on *Eliza B. Burnz* kirjoittanut hyvin sattuvasti. Kääntyen vanhempien, lääkärien ja koulunjohtajien puoleen hän sanoo:

»Rohkenen kääntää teidän huomionne muutamiiin mielipiteihin sperman (siemenen) muodostumisesta ihmisruumiissa. Minun tietääkseni näitä mielipiteitä eivät tähän asti ole hyväksyneet lääkärit eikä yleensä yleisökään.

»Ihmisruumiin tutkijat ja ne, jotka ovat kirjoittaneet siitinelimistä, tavallisesti otaksuvat, että sperma eroittuu ruumiissa samaten kuin sappi, mahanalusrauhanen neste, sylki ja muut ihmiselämälle välttämättömät eritykset, jotka, kerran synnyttyänsä, ovat käytettävät ja sitten poistettavat elimistöstä.

»Tämmöisen teorian loogillinen johtopäätös on se, että jokaisen miehen tai noin 14—15 vuotisen pojan terveys vaatii poistamaan ruu-

miista tätä sperma-muodostusta säännöllisten tai epäsäännöllisten väliaikain perästä yhtymällä toiseen sukupuoleen taikka omakätisen kosketuksen avulla, jollei sperman muodostus tapahdu tahottomasti unen aikana.

»Lopullinen johtopäätös on se, että luonto itse vaatii sukupuolia rajattomaan yhteiselämään, tai, että koska sitä yhteiskunta ei salli, on välttämätöntä ylläpitää haureuslaitoksia. Kuitenkin sekä miehen että naisen siveellinen luonto nousee tämmöistä johtopäätöstä vastaan, eikä siis voi olla epäilemättä semmoisen teorian totuutta. Minä puolestani olen sitä mieltä, että tämä kaikkien tunnustama teoria perustuu ainoastaan siveettömyyteen, joka hävittää yhtäikaa ihmiskunnan sekä elämän että onnen.

„Ihminen on sitä, mitä hän ajattelee,” se on klassillinen totuus. Jos poika saapi tietää kirjoista tai vanhemmilta tovereilta, että 14 tai 15 vuoden iässä sperma välttämättä eroittuu ja kerääntyy, ja että tämä tapahtuu hänen tietämättään ja tahtomattaan, — ettei hän voi sitä vastustaa, ja että terveyden säilyttämiseksi hänen on välttämätöntä aika ajoin tavalla tai toisella toimittaa ulos ruumiistaan tuota muodostusta, niin hän heti alkaakin menetellä tämän vakaumuksensa mukaan.

»Tuo sperman vertaaminen sappeen, mahaneesteeseen j. m. s. on hyvin mielivaltainen ver-

taus lääkäreiltä. Se vahvistaa nuoren miehen aivoissa tuota teoriaa ja antaa hänelle tukea hänen tuhoa tuottavissa tavoissaan. Mutta pankaa sapen sijaan vertaukseksi kyyneleet, ja te herätätte nuorukaisen aivoissa ihan toisellaisen käsityksen. Jokainen tietää, etteivät kyyneleet ole välttämättömät elämästä ja terveenä pysymistä varten. Ihminen voi olla aivan terve eikä olla itkenyt viiteen jopa viiteenkymmeneen vuoteen. Kyynelaine on aina saapuvilla, mutta niin vähässä määrin, ettei sitä voi huomata. Kyyneleet ovat aina valmiit odottamassa syytä vuotaakseen, mutta ne eivät keräänny eivätkä tee vahinkoa ihmiselle, vaikkei niitä vuodateta-kaan jokapäivä, joka viikko tai joka kuukausi. Elimistö valmistaa kyynelten perusainekset; ne ovat aina valmiit tarvittaessa erottumaan ja vuotamaan. Mutta jos ne erottuvat, kerääntyvät ja vuotavat ilman vastaavaa syytä, ilman ruumiillista hermostusta tai henkistä liikutusta, niin lääkäri heti päättää, että kyynelrauhaset ovat vialla. Olen vakuutettu siitä, että paljon enemmän yhteyttä on kyynelten ja sperman välillä näiden luonnollisessa erottumisessa ja käytännön tavassa, kuin sapen tai mahanesteen ja siemenen välillä.

»Niin kyynelten kuin siemenenkin vuodatus ei ole välttämätön elämiselle ja terveydelle. Sekä edellinen että jälkimäinen on suuressa

määrin mielikuvituksen, tunteiden ja tahdon alainen. Sekä edellisen että jälkimäisen vuodatus voi silmänräpäyksessä pysähtyä välittömän sieluntoiminnan vaikutuksesta.

»Jos miehet ja pojat ymmärtäisivät ja tuntisivat, että siemenmuodostuksen salliminen ilman järjellistä ja vastaavaa syytä on yhtä alentavaa kuin kyynelten vuodattaminen turhanpäiväisistä syistä, ja että paitsi sitä aiheeton siemenen vuodatus on elämän voimain hävittävää tuhlausta, niin varmaan itsesaastutuksen, siveettömän elämän ja aviollisen kohtuuttomuuden tavat suuressa määrin vähenisivät.

»Syy, miksi tätä ainetta on niin vaikea käsitellä, ei ole ainoastaan siinä arkaluontoisuudessa, jota pelätään siitä puhuttaissa, vaan pääasiallisesti siinä, että enimmäkseen ihmiset syntyvät luonnottomasti kehittyneillä siitinvieteillä. Edellisten sukupolvien siveettömyys on synnyttänyt meissä liiallisen siittimellisen kiihkoisuuden, ja sitä voi vastustaa ainoastaan kasvattamalla nuorisoa siveyteen ja levittämällä yleisesti tietoa siitos- ja synnytys-elimien luonnollisista tehtävistä.

»Määrätessään terveysopin perusteita sukupuolielämässä on tiedemiesten hyvin tarkkaavasti käsitteleminen teoriojansa tästä aineesta. Teoriat, joiden tuloksena on turmiollisia seurauksia ja jotka eivät lupaa huojennusta niissä epäkohdissa, jotka nyt vaivaavat ihmiskuntaa,

eivät voi olla herättämättä epäilyksiä vastaansa.

»Muistan, kuinka kipeätä minulle teki, kun kerran, lopetettaessa fysiologista luentoa himoista, eräs nuori mies huudahti epätoivoisella äänellä: »Mitäs meidän nuorten sitten on tekeminen! Me tahdomme elää hyvin, mutta meidän himomme ovat väkevät? te lääkärit ette sano meille, mitä meidän on tekeminen!?» Luennolla oli saapuvilla lääkäreitä, mutta ei kukaan sanonut sanaakaan tukeakseen nuorta miestä kieltäytyksen tiellä.

»Hyvin luultavaa on, että vertaava fysiologia ja anatomia suuressa määrin tulevat edistämään oikeain käsitysten syntymistä ihmiselämän luonnollisista ominaisuuksista. Luulen, että villihirven tai apinan siittimellisen rakenteen tutkiminen ja sen vertaaminen inhimilliseen on paljon auttava ratkaisemaan kysymystä ihmisen siittimellisistä toimituksista. Tämä tutkiminen on osoittava, onko yksinkertaisen ja turmeltumattoman luonnonlain ja inhimillisen onnen kanssa sopusoinnussa se seikka, että sperman syntyminen ja muodostuminen ihmisellä on niin alituinen ja niin runsas kuin ei yhdelläkään eläimellä. Voi ainakin kysyä, eikö ihmisessä tapahtuva sperman kerääntyminen ja eroittautuminen ole suuressa määrin tavan seuraus, aivan niin kuin ylenmääräinen syljen vuoto

on seuraus samaten kehitetystä sylkemisen tavasta. Jotkut ihmiset kehittävät siihen määrään tämän tavan, että voivat täyttää syljellään lähes kaksi pulloa päivässä. Toiset taas sylkevät hyvin harvoin.

»Vanhempain ja kasvattajain ehdoton tehtävä on ehkäistä huonoja siittimellisiä tapoja lapsissa ja nuorisossa. Paitsi suoraa opetusta tässä aineessa, lapsia on aikaisesta iästä pitäen kasvattaminen itsensä-hillitsemisen tapoihin. Seuraavassa lausunnossa sisältyviä mielipiteitä ajatelkoon syvästi jokainen kasvattaja:

,Ei ole tapaa, joka enemmän vaatisi harjaantumista, kuin itsensä-hallitsemisen tapa. Tässä tavassa on niin paljon elämälle tärkeätä, että ainoastaan sen kehittymisen mukaan voi arvostella miehen miehekkyyttä ja naisen naisellisuutta. Osata tehdä oma minuus yhdeksi luontomme korkeimpien puolten kanssa ja alistaa sille alhaisemmat puolet, ylentää eläimellinen luontonsa oman tietoisuutensa korkeuksiin — se on se päävoima, joka antaa elämää ihmisen koko olennolle. Kuinka tämä on kehitettävä lapsessa, — siihen on jokaisen vanhemman vastaaminen, — se on jokaisen nuorukaisen asia. Tie, joka sinne johtaa, ei ole salainen eikä monimutkainen. Itsensä-hallitsemisen tapa on ainoastaan kerta kerralta tapahtuvien kieltäymysten tuote, on uudistuva voitto aistillisten vaikutinten

yli, halujen tuomitseminen, velvollisuuden tunto mielitekojen keskellä. Se, joka on tämän tavan omaksensa saanut, joka voi järjellisesti hallita itseänsä ilman sairaaloista voimain ponnistusta, joka on himojensa herra, hänellä on itsessään totisen herruuden ja tosi onnen lähde.

,Voima ja tarmo, jotka tähän käytetään päivä päivältä ja tunti tunnilta, eivät kulu eivätkä edes vähene; päinvastoin, ne kasvavat käyttämisestä, tulevat harjoittamisesta vaan voimakkaammiksi, ja (vaikka ovat tehtävänsä tehneet entisyydessä) muodostavat koetun, luotettavan ja mahtavan aseenn tulevassa taistelussa korkeammilla aloilla.'

»Maailman historian alkuaikoina ovat siittimellisistä tarpeista riippumattomat olosuhteet tehneet naisen miehen orjaksi. Jos sukupuolet olisivat tasaväkiset, jos niillä siittimellisissä suhteissa olisi vapaa valta valita ja hylätä, jos he merkitsisivät yhtä rakkauden kaikilla asteilla, alkaen mielipiteiden vaihdosta, siihen yhtymiseen saakka, jonka tarkoitus on jälkeläisten synnyttäminen, — minä luulen, että tämä tasa-arvoisuus miehen ja naisen välillä ehkäisisi sitä liiallista yhtymisen halua, joka on vallinnut miestä siitä saakka kuin me ihmiselämää tunnemme, ja joka silloin läheni ja nyt on melkein mania, mikä tuottaa koko ihmissuvun onnettomuuden.»

Eräs kirje.

— —

Te kysytte minulta eikö ole parempi turvautua prostitutsioonin kuin taistella turhaan luonnotonta pahetta vastaan.

Kun olette huomanneet, että taistelunne viettiä vastaan on turha, niin te tahdotte päästä edes luonnollisempaan ja terveellisempään tapaan tyydyttää viettiä.

Olen lukenut useita semmoisten onnetonten tunnustuksia, jotka pitävät itseänsä parantumattomina. Useat heistä todistavat, että he ovat aikoinaan koettaneet vaihtaa paheensa prostitutsioonielämäänsä, mutta että he olivat vaan tunteet pettymystä, sillä todellisuus ei vastannut mielikuvitusta, heitä inhoitti lika ja häväisty alastomuus, ja näin heidän yrityksensä päästä prostitutsioonin avulla luonnollisuuteen vaan vieroitti heidät kauemmas todellisuudesta ja he vajoutuivat yhä syvemmäs omaan paheeseensa.

Mutta ei kaikilla ole tällöinen kokemus. Niitä on, jotka yhä suuremman siveellisen rappeutumisen ja erittäinkin *juopumuksen* avulla saattoivat olla näkemättä prostitutsioonin likaa ja näin vähitellen oppivat toimeenpanemaan mielikuvituksiaan todellisuudessa. Mutta huomata: eivät he prostitutsioonin avulla vapautuneet likaisista mielikuvituksistaan, vaan ainoastaan oppivat niitä toimeenpanemaan todellisuudessa. Eivätkä he siis suinkaan päässeet »luonnollisuutta» lähemmäs.

Joka tietää mielikuvitustensa likaisuuden, hän kauhistuu sitä perspektiiviä, johon siis vaihtaminen vie.

Kaikissa tapauksissa tämä vaihtaminen käy päinsä ainoastaan juopumuksen tai suuren siveellisen rappeutumisen avulla, eikä se voi tapahtua yhteydessä henkisen mielenmuutoksen kanssa eli todellisessa tarkoituksessa päästä paheesta.

Semmoinen yhteys on mahdoton myöskin toisesta syystä, — siitä syystä, että mielenmuutos on yhtä kuin toisen elämänymmärryksen omistaminen, kääntyminen Jumalan ja lähimmäisen rakastamiseen; ja silloin ei voi pitää ketään prostitueerattuna, vaan enin onnetonta naista enin läheisenä sisarena.

Ajatelkaa että joku nuorukainen maansydämessä tahtois myöskin päästä luonnollisuuteen. Kun siellä ei ole prostitutsioonilaitosta,

pitäisi hänen kysyä: eikö ole parempi että perustan salaisen yhdyselämän jonkun kevytmie-lisen kyläntytön kanssa kuin kidun luonnottomuudessa. Ja vasta siinä tapauksessa, ettei olisi semmoisiakaan lähellä, ettei olisi ympärillä muuta kuin siveellisiä tyttöjä, olisi hänen pakko kysyä: eikö ole parempi että koetan päästä naimisiin kuin turhaan taistelen luonnottomuutta vastaan.

Tästä näette, että teidän kysymyksenne on asetettu niinkuin on, ainoastaan siksi, että asutte kaupungissa.

Tuskin siis tarvitsisin siihen vastata. Te itse tunnette asian yhtä hyvin; ettehan te tahdo että prostitutsioonilaitos olisi teidän tähtenne välttämätön yhteiskunnassa; te ette tiedä maailmassa mitään muuta niin surullista, niin sydäntä haavoittavaa asiaa kuin se, että naiset, siveyden ja elämänlohdutuksen tuki, myyvät itseänsä rahasta.

Ja sentähden teidän omatuntonne, jos te sitä tarkkaan kuulostatte, sanoo myöskin, ettei teille voi koskaan tuottaa hyötyä tällainen menettely vastoin pyhimpiä tunteitanne.

Jos te jo olisitte langenneet yhdyselämään jonkun prostitueeratun kanssa, ei teidän omatuntonne sanoisi teille: jätä tuo häväisty nainen ja hae itsellesi vaimo kauniimpien ja puhtaimpien joukosta, vaan: mene, tarjoo hänelle kätesi

ja liittykää elämänkumppaneiksi, taistellaksenne yhdessä aistillisuutta vastaan.

Niille, jotka elävät yhdessä ei tarkoituksella tyydyttää, vaan tarkoituksella voittoa viettiä, niille on yhdyselämä tässä suurena apuna. Ei mikään niin edistä aviopuolisojen henkistä yhteyttä, kuin tällöinen avomielisesti puhuttu ja yhteiseksi tarkoitukseksi tehty pyrintö vapautua aistillisuudesta. Ei mikään voi paremmin vaikuttaa heidän jalostumistansa eikä varmemmin vahvistaa uskollisuuden tunnetta heidän välillänsä. —

Olen myöskin ajatellut, että te kysytte niin kuin kysytte, vaan siksi, että tahdotte tietää olisiko minulla sittenkin jotain erikoisia syntysanoja, jotka auttaisivat taistelemaan kiusausta vastaan ja tekisivät kieltäymisen teille mahdolliseksi.

Minua ei ole vapauttanut paheesta prostituutio eikä avioliitto, vaan ainoastaan se muuttunut katsantotapa, joka käskee kieltäytymään tuosta »luonnollisestakin» yhdyselämästä. Pian vapauduin paheesta kun näin rupesin ajattelemaan, vaikken jälkimäisestä itsestään ole vapautunut. On ollut aikoja, jolloin tämä uusi elämänymmärrys on ikäänkuin himmentynyt minulle, jolloin en ole tuntenut kieltäymistä niin välttämättömäksi itselleni; silloin on taistelu kaikista ponnistuksista huolimatta ollut

turha. Ulkonaisessa suhteessa on taistelumme erilainen, mutta sisällisesti se on samaa; niin että olen ihan siinä tilassa kuin tekin: minun täytyy etsiä ja löytää voimaa päästäkseni voitolle aistillisuudesta.

Ne kokemukset, jotka minä tässä teille annan, eivät siis ole mitään muistoja jostakin jo läpikäydystä taistelusta, vaan ovat ote minun nykyisestä elämästäni. Enkä minä siis tahdo yläpuolelta teitä neuvoa tai opettaa, vaan ainoastaan sanoa, kuinka itse olen saanut ja saan voimaa.

— —

Te sanotte, että taistelunne on ollut ja on turha, — että omat voimat eivät riitä ja Jumalan rukoilemisesta ei ole apua.

Olette varmaan kuulleet uskonnollisten ihmisten puhuvan omista voimista ja Jumalan voimasta. He sanovat, että edelliset eivät kelpaa, jälkimäinen taas voi kaikki.

Tätä erotusta omien voimien ja Jumalan voiman välillä olen paljon miettinyt. Se näyttää minusta vaikealta selvästi käsittää, ja varma on, että siinä piileekin suuri mysteerio, jota voi tutkia, voi päästä yhä lähemmäksi, yhä suu-remmalla ja syvemmällä ihmettelyllä katsella, — mutta ei koskaan käsityksellä saavuttaa.

Mistä se tulee, että *yhtenä* hetkenä voi elää suhteessa Jumalaan, tuntea niinkuin olisi elä-

vässä yhteydessä kaikkivaltiaan hengen kanssa, ja erittäinkin tuntea, että tämä henki on tietoisuuteen sulautunut, on niinkuin oma ajatus ja oma vaikutin itse, — tuntea siis sinä hetkenä, että epähienot ajatukset ja huono menettely ovat niinhyvin kuin mahdottomat, — ja taas toisena hetkenä, aivan kuin kadottaen osan koostansa, olla vajonneena aistilliseen mielentilaan, haluta sen pysymistä ja jatkumista.

Kun edellinen, henkinen mielentila on valitsemassa, tuntuu aistillisen maailman viehätysmelkein käsittämättömältä. Koko se maailma on ihan olematon, on unohduksissa, on ulkopuolella varsinaista minuutta, joka on kotosin iankaikkisuudesta.

Mutta ihan samaten voipi sanoa, että ollessa aistillisuuden mielentilassa henkinen mielentila on olematon, unohtunut. Ja jos se muistuu, se tuntuu niin vähäpätöiseltä, ettei siitä ole enää mitään jäljellä. Näyttää, ettei voi olla mitään elämää, ei mitään viehätystä siellä päin.

Tämä seikka se nyt on, joka herättää ihmisessä ajatuksen: »minä en voi omin voimin taistella aistillisuutta vastaan.» Hän tarkoittaa sanoa: »minä en voi päästä aistillisuuden mielentilasta silloin kuin se minussa kerran vallitsee.» Hän sanoo vielä: »joskus minä voitan kiusauksen ihan helposti, ihan kuin itsestään; ja silloin tunnen selvästi, ettei asiassa ole ollut vähintä-

kään tekemistä Jumalalla, eikä edes minun omilakeaan voimilla, sillä olen vaan yksinkertaisesti sattuman kautta tullut pois aistillisuuden mielentilasta, siten että joku huusi minua, tai minä itsestäni vaivuin toisiin ajatuksiin, niin että entiset unohtuivat; — mutta joskus taas, ja erittäin jos minä ajattelisin väkisin irtautua voimakkaasta aistillisesta mielentilasta, on se minulle mahdoton.»

Syntyy kysymys: eikö ihminen voi mielin määrin herättää itsessään mitä mielialoja hän tahtoo, ja niin siirtyä yhdestä mielialasta toiseen?

Näemme, että, useimmiten ainakin, mielentilat riippuvat ulkonaisista seikoista. Tähtitaivas voi synnyttää ylevän mielentilan, kun satun kulkemaan ulkona silloin kuin tähtitaivas on näkyvissä; aistillinen puku tai käytös voi synnyttää minussa ihan yhtäkkiä aistillisen mielentilan ja syy ei ole nytkään minun: minä kuljin kadulla, enkä voinut olla näkemättä sitä, mikä aistillisuuden herätti.

Olisi kuitenkin ihan väärin sanoa, että ulkonainen maailma yksin toimittaa meille mielialoja ja ottaa niitä meiltä. Kyllä ihminenkin omasta puolestaan voi itsessään herättää melkein mitä mielialoja tahtoo. Hän voi ruveta ajattelemaan kuinka tahtoo, tai voi ottaa käteensä sen kirjan minkä tahtoo; toisin sanoen: hänellä on aina tarjona keinoja saada itseensä

se mielentila, jota hän haluaa. Ja niin tietää myöskin aistillisessa mielentilassa oleva aivan hyvin ei ainoastaan että hän voi, jos tahtoo, ottaa käteensä kirjan, jonka lukeminen varmuudella muuttaisi hänen mielentilansa, vaan myöskin, että jos hän menisi hetkeksikin kävelemään, niin aistillisuus jo siitä haihtuisi. Jos hän siis vähänkin itse *tahtois*i päästä aistillisesta mielentilasta, niin ei todellakaan olisi mitään vaikeuksia. Ei voi syyttää ihmisluontoa, että siinä kerran vallalle päässyt mielentila liian sitkeästi pysyy samana. Sillä pieninkin tahdon osanotto voi yhdessä silmänräpäyksessä muuttaa yhden mielentilan toiseksi.

Te sanotte: siinäpä se juuri onkin, minä en voi edeltäpäin päättää, että tulen *tahtomaan* vapautua aistillisesta mielentilasta; kaikki minun päätökseni raukeavat tyhjiin juuri siksi, että minä aistillisuuden mielentilassa en tahdo sitä, mitä olin vapauden hetkenä päättänyt tahtoa.

Täytyy siis kysyä: kuinka voi saada aikaan sen, että kiusauksen hetkellä *tahtois*i vapautua aistillisesta mielialasta — niillä yllämainituilla helpoilla keinoilla, jotka ovat aina tarjona.

Tahdolla on joku sisällinen vaikutin; — sitä sanotaan tieteessä motiiviksi. Jos tahto muuttuu, niin tapahtuu se siitä syystä, että tämä vaikutin eli motiivi muuttuu. Tehdessänne pää-

töstä te nyt *tahdotte* vapautua paheesta, ja teidän vaikuttimenne on, että se on välttämätöntä teidän elämällemme ja menestyksellemme. Mutta sitten kiusauksen hetkellä te, vaikka voisitte, ette tahdo vapautua. Täytyy siis otaksua, että vaikuttimenne on muuttunut tai kadonnut, niin ettei se jaksa saada teitä tahtomaan vapautumista aistillisesta mielentilasta.

Eikö ole niin, että jos kiusauksen hetkellä teille sanottaisiin: kadotat kätesi, silmäsi, jos nyt lankeat, niin pysyminen lankeamatta olisi taattu ilman mitään sisällistä taistelua. Langeta voi ainoastaan, kun ei varo mitään tällaisia seurauksia. Tehdessänne päätöstä te piditte kieltäytymistä kyllä monesta syystä välttämättömänä, vaan nuo syyt nähtävästi eivät pitäneet paikkaansa kiusauksen hetkellä. Aistillisen mielialan vallitessa te ikäänkuin ette enää löytäneet semmoista syytä, joka olisi osottanut voittamisen ihan välttämättömäksi; ja ensimmäinen mielessä likahtanut ajatus, ettei se olekaan ihan välttämätöntä, vei teiltä kaiken tahdon voiman. Sillä voimaa voittamaan viettiä kiusauksen hetkellä antaa ainoastaan selvä tunto siitä, että voittaminen on välttämätön.

Te olette huomanneet mahdottomaksi säilyttää kiusauksen hetkellä nykyisiä syitä, jotka kieltäisivät teiltä vietin tyydyttämisen, ja sentähden sanotte taistelua turhaksi.

Epäilemättä olette joskus ajatelleet vielä toista keinoa pahetta vastaan. »Jos koettaisin pitää ajatuksiani aina puhtaina, olette ajatelleet, niin ehkä en kiusaukseen asti tulisikaan, ja vapautuisin sitä tietä.» Mutta tämä on teistä näyttänyt vaikealta. Te ette ole huomanneet juuri mitään yhteyttä varsinaisten elämän tarkoitustenne — ja ajatuksen puhtauden välillä. Kun aistilliset ajatukset ovat vallinneet, ei ole teillä ollut tuntoa siitä, että se voisi olla vahingoksi teille, teidän tarkoituksillenne, eikä missään tapauksessa ole tuntunut välttämättömälle näiden tarkoitusten vuoksi karkoittaa semmoisia ajatuksia. Sillä, kuten sanottu, te ette voi nähdä pyrintöjenne olevan missään yhteydessä ajatusten puhtauden kanssa.

Näin ollen kaksi asiaa olisi teille tarpeen paheen voittamiseksi, ja ne teiltä puuttuu: Ensiksi, varma halu pyrkiä ajatusten puhtauteen, ettei kiusaus tulisi; ja sitten, jos kiusaus tulee, tunto että voittaminen on välttämätön.

Sanon nyt suoraan, miksi ajattelen, ettette voi löytää tuota välttämättömyyden syytä.

Teidän elämäнкäsityksenne on liian ahdas.

Ihminen voi elämää katsella kahdella tapaa. Joko hän tuntee elämänsä siksi ajanjaksoksi, joka kuluu alkaen hänen ruumiillisesta syntymisestäänsä hänen ruumiilliseen kuolemaansa. Taikka tuntee hän elämänsä riippumattomaksi

tästä lyhyestä ajanjaksosta, käsittää olevansa ajassa ainoastaan jotakin erityistä tehtävää varten ja pitää itseänsä muuten iankaikkisuuden, ajattomuuden eli hengen lapsena. Nämät kaksi katsantotapaa ilmaisevat eri uskoja. Sillä uskokohan ei ole mitään muuta kuin se, mitä ihminen uskoo elämän olevan. Jos joskus tuleekin ajatelleeksi iankaikkisuutta ja »mitä tulee tämän elämän jälkeen,» — jos vaikka on vakuutettu siitä, että »löytyy elämä tuolla puolen haudan,» niin ei se vielä läheskään merkitse, että uskoo iankaikkisuuteen. Sillä iankaikkisuuteen uskoo vasta silloin kuin uskoo, että iankaikkisuus määrää minun tehtäväni nykyisessä elämässä. Voipi ajatella iankaikkisuutta, voipi saarnata siitä ja kuitenkin teossa näyttää pitävänsä tehtävänään personallisten tarkoitusten saavuttamista tässä ajallisessa elämässä, eli siis ei uskovansa iankaikkisuuteen. Jos on vallalla toinen näistä uskoista, niin se synnyttää erilaista toimintaa ihmisen puolelta, kuin jos hänessä on vallalla toinen. Uskoessa elämän alun ja lopun olevan näkyvissä ihminen tietysti rupee itselensä puuhaamaan tätä hänen personallista oloaan niin tyydyttäväksi, mukavaksi ja turvatuksi kuin mahdollista. Personallista elämää tarkoittavat silloin sekä hänen tulevaisuuden haaveensa että jokapäiväiset tehtävänsä. Mutta käsittäessä elämää ikuisuuden kannalta ihminen

hakee ennen kaikkea *tehtävää* ikuisuudelta, eikä rupea tätä lyhyttä elämänjaksoa varten rakentamaan jotakin erikoista itselleen eikä täkäläiselle tulevaisuudelleen.

Edellinen on maailman usko. Kaikista aikamme kristillisistä korulauselmista huolimatta, kuulee perussävelenä niissä opetuksissa, joilla ihmisiä kasvatetaan, että ihmisen tehtävä on säästää itselleen varoja, turvata tulevaisuuttaan, koota rikkautta, täytyy siis kilpailla, täytyy pyrkiä eteenpäin virka-uralla ja niin edespäin. Semmoiset puheet osoittavat, että Kristuksen oppi elämän tarkoituksesta on nykyisessä yhteiskunnassamme ainoastaan ulkonainen kuori ja että tämän yhteiskunnan uskonto on oikeastaan yhä vielä pakanuuden kannalla (= elämän tarkoitus on personallinen menestyminen). Kaikkina aikoina, mutta erittäinkin meidän aikamme tapahtuu ihmisissä ylimeno pakanuudesta todelliseen Kristuksen oppiin. Ihmiset kyllästyvät ajallisiin pyrintöihinsä ja haparoivat yhä innokkaammin semmoisia tarkoituksia kohden, jotka tekisivät heistä ajattoman hengen välittömiä palvelijoita. He eivät itse tiedä haparoivansa, ja he selittävät tilansa vaan toivottomaksi kyllästymiseksi kaikkeen. Kaksi eri uskoa ei sovi yhtäikaa samaan sydämeen, ja jos ne sinne yhtäikaa pyrkivät, niin ne siellä muodostavat hivuttavan taistelun vallasta.

Ja nyt tuntuu minusta, kun ajattelen teitä lukevana kurssikirjojanne, kun kuvailen teidän ajatuksianne, teidän tulevaisuuden aikeitanne, — minusta tuntuu, että te juuri olette tässä tilassa.

Erityiset seikat oikeuttavat siihen otaksu-miseen, että maailman usko ei ole vielä horjah-tunut teissä. Te haluatte päästä paheestanne, mutta mistä syystä? Eikö vaan siksi, että pel-käätte sen tekevän haittaa teidän ruumiilliselle terveydellenne ja personallisille tulevaisuuden aikeillenne, erittäinkin niin ettette luule voi-vanne esiintyä maailman edessä semmoisena kuin tahtoisitte? Eikö teille ole ollut pääasia, että pääsisitte vaan inhoittavasta pahan *muo-dosta*, että voisitte päästä vaan *teosta*, ei siis likaisista ajatuksista, vaan siitä, mihin ne ovat teitä vieneet.

Mutta, uskokaa minua, juuri tämä teidän elämäнкäsityksenne se on, joka ei jaksa antaa teille voimaa pahetta vastustamaan. Se se on, joka ei tee teille *välttämättömäksi ajatusten puhtauden*, ei voi yhdistää pyrintöä ajatusten puhtauteen yhteen teidän elämäntarkoituksienne kanssa. Ja juuri tähän teidän elämäнкäsityk-seenne on teidän omakin luottamuksenne niin vähäinen, että kiusauksen hetkellä ilman mitään vaivaa voitte hylätä kaikki ne syyt, jotka oli-sivat pitäneet päätöksenne mukaan estää teitä

itse teosta, ja ajattelette, ettei voittaminen olekaan niin välttämätöntä.

Vasta toinen elämänkäsitys, käsitys, että te olette iankaikkisuuden lapsi, elävän Jumalan poika, voi tehdä teille ajatusten puhtauden elämän päämääräksi, ja antaa teille kiusauksen hetkellä selvän tunnon siitä, että voittaminen on välttämätön. Ei kukaan voi saavuttaa ajatusten puhtautta, jos hän siihen pyrkii vaan siksi, että se on hänelle tarpeen joitakin hänen omia tarkoituksiansa varten. Semmoinen elämäntarkoitus sitävastoin, joka on ikuisuuden antama, yhdistää ajatusten puhtauden niin itseensä, ettei sitä erillään voi ajatellakaan: pyrkiminen Jumalaa rakastamaan ei muuten voi tapahtuakaan kuin yhteydessä ajatusten puhtauden kanssa. Voi yhtäikaa pyrkiä personallisiin tarkoituksiin ja elää likasissa ajatuksissa, mutta yhtäikaa ei voi elää likasissa ajatuksissa ja pyrkiä tarkoituksiin, jotka perustuvat hengen palvelemiseen. — Samasta syystä on rukouskin ponneton, jos Jumalan lähestyminen on käsitetty ainoastaan jonakin apukeinona personallisiin tarkoituksiin pääsemiseksi. Elämä Jumalassa ei ole eläminen yhdelle ja rukoileminen toiselle, vaan se elämä on itsenäinen, kaikki muu on sitä varten. Eikä se siis voi olla sivutarkoituksena, jotta vaan omat varsinaiset tarkoitukset paremmin onnistuisivat. Niinkuin teidän on täytynyt kasvaa ulos siitä

kehityskaudesta, jolloin vanhempainne käskyt määräisivät tekojanne, niin teidän nyt täytyy kasvaa ulos siitä kehityskaudesta, jolloin päätöksillä ja valoilla koetatte saada itseänne kiel-täytymään pahasta, — kasvaa siihen elämään, jossa tekojanne määrää ymmärrys teidän elä-männe tarkoituksesta, jota ette enää voi olla näkemättä.

Kysymys voiko ihminen omin voimin va-pautua voimakkaasta vietistä tulee siis lähi-maille ratkaistuksi näin:

Ihminen, joka elää omia personallisia tar-koituksiansa varten, on siinä tilassa, että vietin voittaminen on hänelle mahdoton. Mutta kun hänelle aina on mahdollista ruveta elämään toisia tarkoituksia varten, niin hänelle sen mu-kana on tie vapautumiseenkin auki. Vaikka siis ei ole teidän voimissanne edeltäpäin mää-rätä, mitä tulette tahtomaan aistillisuuden mie-lentilassa, niin on aina teidän voimassanne het-kenä, jolloin olette vapaa kiusauksesta, koko tuosta asiasta aivan riippumatta, perustaa itsel-lenne henkinen elämä. Syy, miksi kiusauksen hetkenä ette *tahdo* vapautua kiusauksesta on tietysti se, ettei teitä sillä hetkellä viehätä mi-kään muu.

Ja se on nyt tämä »välttämätön», jota ei ole ja jonka teidän täytyy itse itsellenne luoda. Ei ole semmoista uhkaa kuin käden tai silmän

kadottaminen. Jos semmoista olisi, niin te varmaan pitäisitte välttämättömänä kieltäytyä. Senhden teidän täytyy luoda itsellenne se kallis, se ikävöitty, se ylevä, joka menisi teiltä hukkaan sillä että lankeatte. — Varmaan on teille itsellennekin usein välähtänyt tämä ajatus ja olette kysyneet itseltänne kuinka saisin itselleni jotakin semmoista, joka kiusauksenkin hetkellä viehättäisi minua siinä määrässä, että voisin sen nimessä jättää aistillisen mielialan. Uusi henkinen elämä, joka synnyttyään on vähenemättä kasvava teissä, muuttuu teille vähitellen vastaviehätykseksi aistillisen viehätyksen rinnalla, ja te vihdoin voitte suorittaa tuon vaikean siirtymisen yhdestä mielialasta toiseen. Kun tämä uusi henkinen elämä on yrityksissä täyttää meissä elävän hengen tahto, siis teoissa, eli kiintymisessä ikuisuudelta saatuun tehtävään, niin kuuluu sen luonteeseen, että ihminen rupeaa sitä rakastamaan, aivan niinkuin jokainen työmies kiintyy siihen työhön, jota hän tekee, — niinkuin äiti rakastaa lastansa, jonka hän on vaivalla ja tuskalla saanut synnytytyksi. Sen mukaan kuin yhä enemmän rakastatte uutta elämää, sen mukaan tulette vapautumaan aistillisuudesta. Ja vaikka tulisittekin uudestaan ja yhä uudestaan antautumaan taistelussa, niin te, ollen tällä pohjalla, ette enää joudu epätoivoon, niinkuin ennen päätöstenne rauetessa,

vaan te tulette ajattelemaan: koska en nytkään voittanut, se osoittaa, etten vielä ole kylläksi rakastanut elämän henkeä.

Paitsi tätä pelastavaa voimaa itse kiusauksen hetkellä, on uudella elämällä vielä toinen ominaisuus, joka vapauttaa vanhasta pahasta. Se on se, että tämä elämä ja sen viehätys alituisesti kasvaa ja laajenee, ja sen mukana siis teille muodostuu yhä pysyvämpi ylevä, henkinen mielentila, jonka aikana, kuten tiedätte, koko kiusaus on mahdoton. Kasvaessaan se mielentila eli elämä työntää tieltään kaikki alhaisemmat mielentilat, niin että te yhä harvemmin tulette kiusauksen mielentilaan.

Sen sijaan, että olette tähän asti kulkeneet yleisen virran mukana ja uskoneet, että teidän on tekeminen sitä, mitä maailman opin mukaan ihmisen täällä on tekeminen, sen sijaan kuunnelkaa nyt teidän omaa, maailman hylkäämää lapsenmieltänne. Myöntäkää itsellenne rohkeasti, pelkäämättä, — että jos tekisitte, mitä teidän lapsellinen järkenne (Isän ääni) vaatii, niin te tarkoittaisitte ja tekisitte ihan toista kuin mitä nykyjään tarkoitatte ja teette. Ajatelkaa, mitä teidän olisi tekeminen, jos asettuisitte välittömälle rakkauden kannalle kaikkia ihmisiä kohtaan (johon käskee kaikkien ihmisten ja teidän järkenne). Ja huolimatta siitä, että teistä ehkä näyttää voimanne vähäpätöisiltä ja harjaantu-

mattomilta, tehkää se, mitä voitte. Vaikka se näyttäisi kuinka pieneltä ja kömpelöltä tahansa, — vaikka epäilisitte, että joku voisi teille nauraa siitä, — se on kuitenkin tarpeellisempaa kuin mikä hyvänsä, mitä tähän asti olette tehneet maailman käsitysten ja määräysten mukaan. Siinä piilee teidän ainoa elämän tehtävänne, johon koko teidän luonteenne on ihan omansa, — johon juuri teidän ominaiset voimanne paraiten voivat tulla käytetyiksi.

Te lapsuudessanne aina olitte vakuutettu siitä, että olisitte voineet luopua paheesta ainoastaan yhteydessä täydellisen parantumisen kanssa, se on, yhtaikaa kaikilla muillakin aloilla parantuen. Miksi olette vanhempana jättäneet tuon oman oikean käsityksenne ja koettaneet kaikellaisten teorioiden avulla vapautua paheesta, mutta pysyä muuten entisellänne, — kunnes teissä nyt viimeiseksi on herännyt ajatus turvautua prostitutsiooniin. Uskokaa, että olitte lapsena oikeassa. Ja nyt kun voitte paremmin ymmärtää elämän suuren tarkoituksen, oman lähetyksenne, nyt sitä nopeammin, rohkeammin ja varmemmin muuttukaa kokonaan toiseksi. Uusi elämänymmärrys on tekevä teidät uudeksi.

Te ette ole vaan yksi noita syttyviä ja taas sammuvia molekyylejä maailman kaikkisuudessa, teidän tarkoituksenne ei ole joku aika elää ja sitten kuolla, vaan se henki, joka teissä

on, te itse, olette »lähetetty» maailmaan, ja lähettäjänne on teidän luonanne ja on antanut teille kaikki, mitä tätä tarkoitusta varten tarvitsette. Semmoisena maailma odottaa ja kaipaa teitä, sillä on »eloa paljon, mutta työväkeä vähän.»

— —

Kustannusosakeyhtiö OTAVAN kustannuksella
on ilmestynyt:

ARVID JÄRNEFELT

Isänmaa. Romaani. 263 siv. 3: 50.

Heräämiseni. 279 siv. 3: 50. Koruk. 5: —.

Ihmiskohtaloja. 202 siv. 2: 75.

Heräämiseni kirjasta sanoo *Minna Canth*: „Heräämiseni on kirja, jota tulee lukea vanhan sekä nuoren, sivistyneen ja sivistymättömän, kirjallisuutta harastavan ja kirjallisuudesta välinpitämättömän. Ilosanomana otamme sen vastaan, iloisia toiveita se meissä herättää.“

Isänmaasta sanotaan: „Se on herättävä, se on hyvä kirja, se on sydämen kirja. — Isänmaa vaikka on tekijänsä esikoinen, on aatteellisen sisällyksensä puolesta ehkä rikkain mitä meillä on suorasanaista kaunokirjallisuutta omalla kielellämme ilmestynyt.“

„**Ihmiskohtaloja** on — lausuu tohtori *O. Relander* — edellisten veroinen, niitä etevämpikin, sekä syvä-aatteellisen sisällyksensä että ulkonaisen esitystavan etevyyden suhteen.“

Usko ja totuus. Teologin tunnustuksia. Suomennos. 132 siv. 1: 50.

Arvid Järnefelt lausuu tästä kirjasta: „Mutta en voi lopettaa tätä arvostelua vielä kerran huomauttamatta kirjan suurta merkitystä. Se sisältää todellisia ajatusaarteita ja kiinnittää lukijan eroittamattomaksi ystäväksi tekijän kanssa.“

Elämänvalhe ja elämäntotuus, kirjoittanut
Johannes Jørgensen. 1 mk.

„*Viipuri*“ lausuu: „Minä tahtoisin, että *iokainen* kansalainen sen lukisi, enkä tiedä kehoitusko vai varoitus saattaisi paremmin sen tekemään.“
